

Joanna Nowak

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ORCID 0000-0002-7152-6515

**Dwa czasopisma bez kontynuacji w ciągu dekady.
Prezentacja i bibliografia zawartości
„Rocznika Biblioteki UJK” (2009-2010)
i „Rocznika Biblioteki Uniwersyteckiej” (2013-2017)**

Metryka

Rocznik Biblioteki UJK / [projekt okł. Iwona Plucner]. – Kielce : Biblioteka Główna Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego, 2009-2010. – [2] t. : il. ; 24 cm. – ISSN 2080-7341

[T.] 1, Z dziejów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach : 1969-2008 / pod red. Henryka Suchojady ; [oprac. tomu Jolanta Drążyk, Joanna Nowak ; rec. Zdzisław Pietrzyk]. – 2009. – 248 s., [16] s. tabl. – Nakł. 340 egz.

[T.] 2 / [oprac. tomu Jolanta Drążyk, Joanna Nowak ; rec. Hanna Tadeusiewicz]. – 2010. – 302, [2] s. – Nakł. 100 egz.

Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej / [projekt okł. Anna Domańska]. – Kielce : Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2013-2017. – [4] t. : il. ; 24 cm. – ISSN 2353-3935

T. 1 / pod red. Jolanty Drążyk ; [rec. Zdzisław Pietrzyk]. – 2013. – 326, [2] s. – Nakł. 60 egz.

T. 2 / pod red. Jolanty Drążyk i Henryka Suchojady ; [rec. Grażyna Wrona]. – 2014. – 218, [2] s. – Nakł. 50 egz.

T. 3 / pod red. Jolanty Drażyk, Henryka Suchojada ; [rec. Artur Jazdon]. – 2015. – 228, [2] s. – Nakł. 38 egz.

T. 4/5 / pod red. Jolanty Drażyk, Henryka Suchojada ; [rec. Edward Czapiewski]. – 2017. – 320, [2] s. – Nakł. 35 egz.

Kalendarium

2009 – powołano w Bibliotece zespół redakcyjny w składzie: dr Jolanta Drażyk (sekretarz redakcji), mgr Karolina Gabryś, mgr Magdalena Molendowska, mgr Joanna Nowak, dr Henryk Suchojad (redaktor naczelny);

– dla uczczenia 40. rocznicy powstania Biblioteki wydano pierwszy tom „Rocznika Biblioteki UJK”, który zawierał publikacje prezentujące jej historię i współczesność, wszystkie artykuły, komunikaty i projekt okładki są autorstwa pracowników Biblioteki, zaś prace redakcyjne wykonali członkowie zespołu redakcyjnego;

– łamanie, druk i oprawę wykonały firmy zewnętrzne, tj. PU WIZARD Jacek Szczepaniak i Przedsiębiorstwo Poligraficzne Głowaccy.

2010 – powołano radę naukową w składzie: prof. dr hab. Marek Czapliński, prof. dr hab. Marcin Drzewiecki, prof. dr hab. Danuta Hombek, prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, dr Henryk Suchojad, prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz, dr hab. Jerzy Zdrada;

– z pracy w zespole redakcyjnym zrezygnowała mgr Magdalena Molendowska;

– w drugim tomie „Rocznika Biblioteki UJK” opublikowano wyłącznie artykuły i komunikaty autorstwa pracowników Biblioteki o tematyce zgodnej z ich zainteresowaniami;

– wszystkie publikacje przyporządkowano do dwóch bloków formalnych pt. *Rozprawy i Materiały* oraz *Z Życia Biblioteki*, a w obrębie pierwszego wydzielono rozdziały: *Biblioteka, Książka, Czytelnictwo i Społeczeństwo, Historia, Kultura*;

– po raz pierwszy w spisie treści podano nazwy rubryk i tytuły publikacji równolegle w języku angielskim;

– druk i oprawę wykonano w Poligrafii UJK (zastosowano klej złej jakości, bo blok tomu rozpada się).

2013 – zmiana nazwy Uczelni i Biblioteki oraz skierowanie materiałów (zebranych wcześniej do kolejnego tomu „Rocznika Biblioteki UJK” – miał być numer łączony 3/4 na rok 2011/2012) do Wydawnictwa UJK oraz decyzja o niewydawaniu dotychczasowego periodyku i publikacja pierwszego tomu „Rocznika Biblioteki Uniwersyteckiej” (zaniechano też kontynuowania numeracji);

– tom jako numer specjalny wydano pod redakcją dr Jolanty Drażyk będącej sekretarzem Redakcji, ponieważ był on dedykowany dr. Henrykowi Suchojadowi, który pełnił funkcję redaktora naczelnego;

- w radzie naukowej pozostało sześć osób, ponieważ nikt nie zastąpił zmarłego prof. dr. hab. Marcina Drzewieckiego;
- do zespołu redakcyjnego przyjęto dr Grażynę Gulińską;
- oprócz tekstów przygotowanych przez pracowników Biblioteki po raz pierwszy opublikowano artykuły autorstwa nauczycieli akademickich z UJK oraz bibliotekarzy i historyków spoza Kielc, którzy chcieli uczcić w ten sposób przypadającą rok wcześniej 65. rocznicę urodzin dr. Henryka Suchojady;
- zgromadzone materiały uporządkowano publikując w jednym z trzech działów: *Biblioteka, Książka, Czytnictwo, Społeczeństwo, Historia, Kultura i Z Życia Biblioteki*;
- w tomie po raz pierwszy zamieszczono osobne karty tytułowe oraz dwa spisy treści: w językach polskim i angielskim;
- tytuły wszystkich publikacji na pierwszych ich stronach podano z wersją równoległą;
- przy artykułach po raz pierwszy opublikowano streszczenia w języku angielskim, informując na stronie redakcyjnej, że przetłumaczył je dr Andrzej Domagała.

2014 – po raz pierwszy tom ukazał się pod redakcją dwuosobowego zespołu;

- poszerzony został skład rady naukowej o przedstawicieli z zagranicy, a byli to: prof. PhDr. CSc. Ivan Hlaváček (Czechy) i prof. PhDr. Magda Teter (Stany Zjednoczone);
- z pracy w zespole redakcyjnym zrezygnowała mgr Karolina Wicha;
- na stronie redakcyjnej po raz pierwszy poinformowano, że tłumaczenia na język angielski wykonał mgr inż. Jacek Wilczkowski (informatyk zatrudniony w Bibliotece).

2015 – skład zespołu redakcyjnego ograniczono do trzech osób i byli to: dr Jolanta Drążyk, dr Grażyna Gulińska, mgr Joanna Nowak;

- zmieniono układ treści publikując powierzone materiały w jednym spośród czterech rozdziałów: *Artykuły, Źródła i Materiały, Komunikaty i Sprawozdania* oraz *Recenzje*;
- aparat pomocniczy wzbogacono publikując przy artykułach dodatkowo streszczenie w języku polskim oraz słowa kluczowe po polsku i angielsku;
- opublikowano pierwszy (i jak się okazało jedyny) artykuł napisany w obcym języku;
- po raz pierwszy wybrane strony z ilustracjami zostały wydrukowane w kolorze.

2017 – odnotowano kolejną (ostatnią) zmianę w składzie zespołu redakcyjnego: dr Jolanta Drążyk, dr Jolanta Dybała, dr Grażyna Gulińska, mgr Joanna Nowak, dr Henryk Suchojad.

Wstęp do bibliografii

W 2017 roku prof. dr hab. Edward Czapiewski tak pisał w recenzji tomu 4-5 „Rocznika Biblioteki Uniwersyteckiej” zleconej przez Wydawnictwo UJK:

Po zapoznaniu się z zawartością obecnego tomu „Rocznika” mogę tylko utwierdzić się w przekonaniu, że właśnie tego typu czasopismo świadczy o żywotności naukowej środowiska naukowego skupionego przy Bibliotece Uniwersyteckiej UJK. Przechodząc do uwag merytorycznych warto zwrócić uwagę na specyficzne wyróżniki omawianego „Rocznika”, który jest pismem środowiskowym, skupia się głównie na edukacyjnej formule i opiera się przede wszystkim na bogatej zawartości zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej, a także na wielkim zasobie źródeł znajdujących się w Archiwum Państwowym w Kielcach. [...] Dobry warsztat naukowy, profesjonalizm autorów warty jest również podkreślenia¹.

Taka opinia mogła motywować do dalszej pracy, tym bardziej, że wypracowano otwartą formułę, a kontakty personalne i kilkuletnie doświadczenia redakcyjne dawały szansę na rozwój czasopisma jako ogólnokrajowego periodyku bibliotekarskiego². W 2018 roku na emeryturę przeszedł jednak redaktor naczelny, a zarazem dyrektor kieleckiej Biblioteki Uniwersyteckiej, co spowodowało zmianę priorytetów w zarządzaniu i zawieszenie dalszych prac wydawniczych.

W kolekcji bibliotecznej pozostało łącznie 6 tomów czasopisma. Niewielki nakład i brak pełnotekstowej wersji udostępnionej online stały się inspiracją do opracowania tej bibliografii. Wykazano w niej 95 pozycji, ale odejmując opracowania odredakcyjne, czyli wstępy (tylko 2 są podpisane imiennie) i wklejkę ilustracyjną (dodaną jako aneks w tomie 1 „Rocznika Biblioteki UJK”), trzeba podkreślić, że w obydwu periodykach odnotowano 88 publikacji napisanych przez 44 autorów. Z tej ogólnej liczby, aż 35 osób związanych było z UJK, z tego zaś 22 – zatrudnione w Bibliotece Uniwersyteckiej (wcześniej Głównej) w Kielcach i w Piotrkowie Trybunalskim. Dotychczas tylko niektóre artykuły zostały zarejestrowane jako samodzielne rekordy i można je wyszukać np. poprzez katalog KaRo, a także w katalogach Biblioteki Narodowej i Biblioteki Uniwersyteckiej UJK. O wszystkich informują jedynie spisy treści dostępne na portalu Biblioteki³, a w sposób usystematyzowany ta bibliografia.

¹ Maszynopis w posiadaniu autorki.

² Jako ciekawostkę można podać informację o haśle *polskie czasopisma naukowe z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej* w *Wikipedii*. W spisie (obok periodyków naukowych i fachowych z dużymi tradycjami) anonimowy autor zamieścił „Rocznik Biblioteki UJK” (błędnie zapisując tytuł: „Rocznik Biblioteki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego”), zob. *Polskie czasopisma naukowe z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej*, w: *Wikipedia*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Polskie_czasopisma_naukowe_z_bibliotekoznawstwa_i_informacji_naukowej, [dostęp: 30 września 2025].

³ „Rocznik Biblioteki UJK”, <https://buk.ujk.edu.pl/o-bibliotece/wydawnictwa-wlasne/rocznik-biblioteki-ujk>, [dostęp: 30 września 2025]; „Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej”, <https://buk.ujk.edu.pl/o-bibliotece/wydawnictwa-wlasne/rocznik-biblioteki-universyteckiej>, [dostęp: 30 września 2025].

Przy jej tworzeniu dołożono wszelkich starań, aby przyporządkowanie poszczególnych artykułów do działów było precyzyjne, jednak ze względu na przyjętą strategię (jeden tekst przypisany tylko do jednego działu tematycznego) ma ono z pewnością charakter subiektywny. Do opisów publikacji wieloaspektowych kierują odsyłacze (zob. też poz.) zamieszczone na końcu każdej części. W obrębie działów, których jest sześć (*Bibliotekarstwo, Biografistyka, Historia, Księgoznawstwo, Kulturoznawstwo, Prasoznawstwo i medioznawstwo*), wydzielono jeszcze grupy formalne (*Artykuły, Materiały, Komunikaty, Recenzje, Aneksy, Wstępy*) i zastosowano szeregowanie alfabetyczne według tytułów. Opisy bibliograficzne są zgodne z normą PN-N-011-52-2 : 1997 *Opis bibliograficzny – Wydawnictwa ciągłe*. Dodano do nich adnotacje. Załączony na końcu indeks zawiera alfabetyczny spis wszystkich nazw osobowych wykazanych w bibliografii. W wykazie skrótów podano użyte w adnotacjach nazwy jednostek organizacyjnych i pełne nazwy czasopisma.

Bibliotekarstwo

Artykuły

1. Baza lokalowa Biblioteki / Karolina Gabryś // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 17-28.
W zarysie przedstawiono historię od 1969 roku na podstawie zgromadzonych w Archiwum UJK urzędowych raportów i petycji pisanych przez dyrekcję do władz Uczelni. Dostosowanie do wymogów, zapewnienie godnych warunków pracy bibliotekarzom i czytelnikom oraz wystarczającego miejsca na rozrastający się księgozbiór prowadziło do permanentnych zmian, a wielkość, funkcje i podział pomieszczeń zestawiono schematycznie. Część historyczną, dotyczącą siedziby BG UJK przy ulicy Leśnej 16, zakończono informacją o planach budowy samodzielnego gmachu Biblioteki na terenie powstającego kampusu uniwersyteckiego. Następnie dano rozdział *Baza lokalowa agend zewnętrznych*, zawierający opis pomieszczeń, w których znajdowały się: Czytelnia Historyczna, Czytelnia Matematyczno-Przyrodnicza, Czytelnia Pedagogiczna, Czytelnia Zarządzania i Administracji oraz Czytelnia Neofilologiczna.
2. Biblioteka franciszkanów-reformatów w Krakowie w XVII w. : [uwagi wstępne] / Monika Grzywna. – (Rozprawy i Materiały. Biblioteka, Książka, Czytelnictwo) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 53-62.
Poinformowano o stanie badań nad problematyką bibliotek kościelnych w Polsce, a następnie krótki zarys nowożytnych ruchów reformistycznych w Europie dopełniono wzmianką o zakładaniu pierwszych takich klasztorów w Zakliczynie, Wieliczce, Bieczu. Na podstawie literatury i materiałów archiwalnych przedstawiono fundację kościoła i klasztoru na Garbarach w Krakowie oraz utworzoną tam bibliotekę. Opis zawiera m.in. nazwiska donatorów, informację o sporządzonych katalogach i inwentarzach, sposobie gromadzenia i przechowywanych książkach, a także o tragicznych dla biblioteki wydarzeniach (pożary). Wstępnej analizie poddano inwentarz z 1648 roku, który jako dokument bardzo ważny zdaniem autorki wymaga dalszych wnikliwych interpretacji.

3. Biblioteka Polska w Paryżu wczoraj i dziś – z perspektywy bibliotekarza stażysty / Agnieszka Rogozińska. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 63-79.
Opracowanie zawiera części: *Informacje wstępne* (historia), *Zbiory Biblioteki Polskiej* (priorytety gromadzenia), *Działalność Biblioteki* (z wyszczególnieniem: Dział Książek i Druków / Czytelnia, Pracownia Zbiorów Specjalnych, Dział Kolekcji Artystycznych, Muzea), *Działalność naukowa i kulturalna, Przebieg praktyki*. Autorka staż naukowy odbyła w 2013 roku.
4. Biblioteka w regionie – region w bibliotece po 1989 r. / Jan Jadach. – (Rozprawy i Materiały. Biblioteka, Książka, Czytelnictwo) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 35-52.
Omówienie historii i współczesnych problemów regionalizmu oraz roli dla tego ruchu, jaką zawsze odgrywało bibliotekarstwo publiczne (w tym gromadzenie i udostępnianie zbiorów, opracowywanie specjalistycznych bibliografii i baz danych, współorganizowanie imprez kulturalno-edukacyjnych). Z punktu widzenia zaangażowanego działacza regionalnego i zarazem bibliotekarza autor, ubolewając nad likwidacją wielu mniejszych, lokalnych bibliotek, przedstawił zakresy reform już na przełomie XX i XXI wieku wdrożonych w wielu miejscowościach oraz ustosunkował się do piśmiennictwa na ten temat.
5. Biblioteki publiczne i szkolne jako instytucje edukacji społecznej / Marcin Drzewiecki. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 131-142.
Zdaniem autora uczniowie i studenci uczelni wyższych stanowią ponad 50% użytkowników współczesnych bibliotek publicznych. W związku z tym biblioteki w większości koncentrują się na funkcjach edukacyjnych i informacyjnych. Poza tym zaspokajają w lokalnych społecznościach potrzeby informacyjne, biznesowe, kulturalne, rozrywkowe. Biblioteki szkolne zaś przyczyniają się do realizacji nowoczesnej podstawy programowej, stając się salą lekcyjną niezbędną do realizacji programu nauczania. Te przemyślenia i wyniki przeprowadzonych badań przedstawiono w następujących częściach artykułu: *Biblioteka a społeczność lokalna, Promocja biblioteki w środowisku, Biblioteka publiczna wobec zjawiska wykluczenia edukacyjnego oraz Biblioteki szkolne w edukacji. Mądrość 2.0*.
6. Dorobek naukowy i popularyzatorski pracowników Biblioteki : analiza ilościowa / Joanna Nowak. – Il. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 199-228.
Zawiera rozdziały: *Cel i metodyka opracowania – uwagi wstępne, Biblioteka Główna jako środowisko pracy twórczej, Autorstwo czynnikiem charakteryzującym zbiór publikacji, Struktura zbioru w podziale na typy dokumentów, Ogólna charakterystyka tematyczna publikacji objętych bibliografią, Publikacje pracowników a etapy rozwoju Biblioteki – uwagi końcowe*. Wybrane informacje statystyczne i faktograficzne zestawiono w tabelach pt. *Informacje o Bibliotece uzyskane ze „Składów osobowych” (1972/1973-2005/2006) i ze „Sprawozdania z działalności Biblioteki Głównej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach za rok 2008”, Migracja i przebieg kariery piszących bibliotekarzy, Dyrektorzy Biblioteki i bibliotekarze dyplomowani oraz ich publikacje, Zestawienie twórczości bibliotekarzy w układzie chronologicznym z podziałem na rodzaje*

autorstwa, *Zestawienie twórczości bibliotekarzy w układzie chronologicznym z podziałem na typy formalne publikacji, Zestawienie porównawcze twórczości bibliotekarzy omawianej Biblioteki z Biblioteką Główną Akademii Medycznej w Poznaniu*. Dodano też wykresy: *Pracownicy, kadra kierownicza i agendy w strukturze Biblioteki, Wykształcenie pracowników Biblioteki, Stanowiska zajmowane przez pracowników Biblioteki, Studia (wg kierunków) odbyte przez autorów wszystkich publikacji zarejestrowanych w bibliografii, Studia (wg kierunków) odbyte przez autorów, którym w bibliografii wykazano 5 i więcej publikacji, Twórczość bibliotekarzy według typografii formalnej, Tematyka twórczości bibliotekarzy*. Artykuł powstał na podstawie opracowanej przez autorkę i wydanej w tym samym roku *Monografii bibliograficznej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach (1969-2008)*.

7. Działalność bibliotek Università degli Studi della Tuscia w Viterbo na tle innych współczesnych bibliotek włoskich / Jolanta Dybała. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 45-62.

Na wstępie napisano, że historia bibliotek włoskich sięga starożytności i od tego czasu na Półwyspie Apenińskim powstało wiele księżnic, które uchodziły za jedne z najlepszych w Europie. Niektóre z nich istnieją nadal. Następnie omówiono funkcjonowanie współczesnych bibliotek włoskich, przedstawiając kolejno: podział tych instytucji ze względu na podporządkowanie prawne, ich rodzaje i funkcje, różnorodność instytucji nadzorujących, działalność bibliotek narodowych, a także regulacje prawne dotyczące depozytu. Biblioteki Università degli Studi della Tuscia w Viterbo, gdzie autorka odbyła staż (Erasmus+), zostały porównane do innych bibliotek włoskich.

8. Filia Biblioteki Głównej UJK w Piotrkowie Trybunalskim – historia, teraźniejszość, perspektywy rozwoju / Urszula Franas-Mirowska. – (Rozprawy i Materiały. Biblioteka, Książka, Czytelnictwo) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 27-34.

Opis zawiera informację o podstawach prawnych i zadaniach Biblioteki, która została utworzona w 1985 roku. Pochwalono się wartościowym, odpowiadającym lokalnym potrzebom księgozbiorem i kreatywną, zaangażowaną w pracę kadrami oraz po części historycznej omówiono główne założenia przyjętej do realizacji *Strategii zadań Biblioteki Filii w latach 2011-2020*.

9. Gromadzenie zbiorów Biblioteki / Jolanta Dążyk // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 61-90.

Po krótkim wstępie posiadane informacje przedstawiono w rozdziałach: *Lata 1969/1970-1972/1973 – zbiory Biblioteki Wyższej Szkoły Nauczycielskiej, Lata 1973/1974-1990 – zbiory Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Lata 1991-1999 – zbiory w dobie komputeryzacji Biblioteki WSP, Lata 2000-2008 – zbiory Biblioteki Akademii Świętokrzyskiej i Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego*. Na końcu szczegółowego opisu dano tabelaryczne zestawienie statystyczne pt. *Stan ogólny księgozbioru Biblioteki w latach 1969-2008 (dane na dzień 31 grudnia każdego roku)*.

10. Kompetencje zawodowe bibliotekarza akademickiego : znaczenie i praktyczne zastosowanie w aspekcie polityki personalnej i okresowych ocen pracow-

nicznych / Urszula Franas-Mirowska. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2013, t. 1, s. 103-129.

Opracowanie teoretyczne przedstawiono w częściach: *Znaczenie terminów „kompetencje”, „model kompetencyjny”, „profil kompetencyjny”, Kwalifikacje a kompetencje zawodowe, Grupy kompetencji zawodowych bibliotekarza oraz ich zastosowanie w profilach wymogów kompetencyjnych, Budowa list kompetencji zawodowych bibliotekarza – metody i procedury, Pomiar kompetencji oraz ich ocena jako element polityki personalnej w bibliotece, System Okresowych Ocen Pracowniczych oparty na zarządzaniu kompetencjami*. Uzupełnieniem artykułu jest przykładowy arkusz oceny, składający się z opisu wybranych kompetencji, którymi powinien wykazywać się bibliotekarz pracujący w bezpośrednim kontakcie z czytelnikiem wraz ze skalą ocen tych kompetencji.

11. Nadażyć za postępem – automatyzacja procesów bibliotecznych / Magdalena Molendowska // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 163-177.

Przedstawiono ważniejsze fakty związane z decyzją o wprowadzeniu komputerów i dostosowaniu BG UJK do nowych warunków pracy. W układzie chronologicznym, obejmującym kilkanaście lat, zostały omówione (głównie na podstawie sprawozdań rocznych i innych dokumentów archiwalnych) inwestycje sprzętowe i zmiany oprogramowania. Pierwszym był System Obsługi Biblioteki (SOB), którego moduły i dwie wersje (v. 4.1 oraz współtworzona v. 5.01) zostały zastąpione przez zintegrowany system biblioteczny. Obszernie opisano implementację ALEPH-a, który uzyskał pozytywną ocenę i wyrażono nadzieję, że pozwoli przeistoczyć Bibliotekę w nowoczesne centrum informacji.

12. Nim powstała Biblioteka Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Kielcach / Klementyna Helis, Jolanta Drażyk // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 9-16.

Opracowaniem objęto okres przed 1969 rokiem i przedstawiono ksiąźnice, których zbiory zostały włączone do nowo utworzonej Biblioteki akademickiej, a były to: Biblioteka Państwowego Pedagogium, Biblioteka Państwowego Liceum Pedagogicznego i Biblioteka Studium Nauczycielskiego. Przy pisaniu wykorzystano przechowywaną w BG UJK dokumentację (m.in. stare księgi inwentarzowe) oraz wspomnienia, zarówno opublikowane, jak i te snute w opowieściach starszych pracowników.

13. Nowa Biblioteka UJK w nowym gmachu? / Henryk Suchojad. – (Rozprawy i Materiały. Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Il. // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 11-25.

Artykuł powstawał wówczas, kiedy perspektywa przeprowadzki do nowej siedziby Biblioteki Głównej UJK była realna i zaplanowana w nieodległym czasie. We wstępie wyrażono nadzieję na prężny jej rozwój, a szczegóły przedstawiono w następujących rozdziałach: *Budowa nowego gmachu Biblioteki, Misja Biblioteki, Organizacja i zarządzanie Biblioteką, Organizacja i struktura, Kolekcje, Przeniesienie i zmiana struktury zbiorów, Zarządzanie Biblioteką*. Opis uzupełniają dwa zdjęcia przyjętego do realizacji projektu (zewnątrzny wygląd budynku i czytelnia). Podkreślono na zakończenie, że budowa i wyposażenie będzie sfinansowane ze środków Unii Europejskiej, a Biblioteka, choć „nowa” i skierowana ku przyszłości, będzie czerpać z dotychczasowych doświadczeń.

14. Opracowanie zbiorów Biblioteki w aspekcie ogólnopolskich przepisów i zasad / Zofia Kilarska. – Il. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 91-130.

Artykuł został napisany w oparciu o literaturę, nieopublikowane materiały źródłowe, ale przede wszystkim z wykorzystaniem wieloletniego doświadczenia i zawiera rozdziały oraz suplementy do nich: *I. Czas pióra, kart, skrzynek katalogowych, Przykłady kart katalogowych z katalogu głównego Biblioteki, opracowanych w oparciu o obowiązujące zasady katalogowania Józefa Grycza, II. Czas nowej technologii w opracowaniu zbiorów, Karty katalogowe opisu wydawnictwa wielotomowego, Karty katalogowe pomocnicze – odsyłacze szczegółowe autorskie, III. System ALEPH – okno na świat, czyli standardy w opracowaniu, Dane statystyczne wynikające ze współpracy Biblioteki z katalogiem NUKAT, Struktura rekordu bibliograficznego i wzorcowego, oznaczniki zawartości oraz forma elementów*. W dygresji końcowej zwrócono uwagę na procesy, które wpływają na charakter pracy bibliotekarzy i wymagają nabywania wciąż nowych kompetencji.

15. Organizacja i pracownicy Biblioteki / Henryk Suchojad // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 29-59.

Omówieniem objęto historię księżnicy, podlegającej Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Kielcach i po kolejnych przekształceniach (Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego, Akademia Świętokrzyska), istniejącej jako Biblioteka Główna Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego. Opracowanie zostało podzielone na rozdziały z uwzględnieniem chronologii: *Okres założycielski (1969-1972/1973), Lata dojrzewania i rozwoju (1973-1990), Czas wielkich zmian organizacyjnych i technologicznych (1991-1999), Rewolucja informatyczna – epoka baz elektronicznych (2000-2008)* oraz obejmujący cały okres istnienia BG UJK *Życie społeczne i Podsumowanie* pozytywnie oceniające perspektywy dalszego rozwoju. W załącznikach dodano liczący 138 osób spis *Byli pracownicy Biblioteki WSN – WSP – AŚ* oraz odpis aktualnego dokumentu pt. *Struktura Biblioteki Głównej UJK i obsada osobowa poszczególnych jednostek organizacyjnych na koniec roku 2008*.

16. Perspektywy rozwoju Biblioteki / Karolina Gabryś. – Il. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 179-197.

Opracowanie planistyczne. Po uwagach wstępnych zawiera części: *Misja, Wdrażanie systemu jakości w Bibliotece – analiza SWOT, Strategia Biblioteki Głównej (2007-2015), Szczegółowe sposoby realizacji wyznaczonych celów, Wdrożenie strategii Biblioteki i jej kontrola, Wizja Biblioteki w 2015 r.* W zakończeniu doceniono rolę BG UJK, jaką pełni ona w społeczeństwie.

17. Udostępnianie zbiorów w Bibliotece / Jolanta Drążyk // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 131-149.

Artykuł zawiera następujące części: *Udostępnianie zbiorów w Bibliotece Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w latach 1969-1972, Udostępnianie zbiorów w Bibliotece Wyższej Szkoły Pedagogicznej w latach 1973-1990, Udostępnianie zbiorów w latach 1991-1999, Udostępnianie zbiorów w Bibliotece Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w latach 2000-2008*. Do opisu dodano tabelę, w której wykazano liczbę zarejestrowanych czytelników w każdym roku oraz statystykę udostępnień w Wypożyczalni, łącznie we wszystkich czytelniach i poprzez wypożyczenia międzybiblioteczne.

18. Wielka informatyzacja – epoka baz elektronicznych / Magdalena Molendowska // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 151-162.

W artykule przedstawiono wybrane wiadomości o funkcjonowaniu Oddziału Informacji Naukowej od czasu jego powstania (kiedy o komputerach można było tylko pomarzyć). Przy pisaniu części historycznej wykorzystano źródła i publikacje udostępnione przez Archiwum UJK oraz kopie sprawozdań z działalności Biblioteki otrzymane na miejscu, zaś przechodząc do omówienia współczesności autorka zamieściła m.in. spis aktualnie udostępnianych baz. Do tekstu dołączono zestawienie statystyczne pt. *Liczba informacji udzielonych w Oddziale Informacji Naukowej w latach 1992-2008*.

19. Zmiany w katalogu komputerowym Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach w kontekście współpracy z Centrum NUKAT / Zofia Kilarska. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2013, t. 1, s. 83-101. Krótka historia komputeryzacji procesów bibliotecznych w BU UJK poprzedziła opis zmian jakościowych i ilościowych w katalogu, które następowały po podjęciu współpracy z Centrum NUKAT, zrzeszającym polskie biblioteki akademickie i naukowe. Zdaniem autorki, która była zaangażowana we wdrożenie i realizację procesów pracując w systemach Aleph i Virtua, korzyści wynikające z partnerstwa znacząco przyczyniły się do rozwoju lokalnej bazy. Dokumentują to zestawienia statystyczne z liczbą rekordów bibliograficznych i haseł wzorcowych utworzonych i skopiowanych do i z bazy NUKAT w poszczególnych latach. Pomimo przedstawienia tak licznych zalet artykuł zakończono wzmianką o przewidywanych trudnościach, które po zmianie platformy mogą uniemożliwić kontynuację współkatalogowania.

Materialy

20. Archiwum komitetu redakcyjnego „Pism zebranych” Stefana Żeromskiego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach / Ewa Szlapek. – (Źródła i Materiały). – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 175-199.

Opisano kolekcję, która zawiera około 200 tek materiałów, przekazanych do Oddziału Zbiorów Specjalnych BU UJK z inspiracji prof. dr. hab. Zdzisława Jerzego Adamczyka. Charakterystykę tę dopełniają faksymile wybranych dokumentów i dwa aneksy: *Plan edycji „Pism zebranych” Stefana Żeromskiego z uwzględnieniem tomów wydanych do 2015 roku* oraz *Spis zawartości archiwum komitetu redakcyjnego „Pism zebranych” Stefana Żeromskiego (1974-2001) w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach*.

21. Bibliografia Biblioteki Głównej UJK za 2009 r. / oprac. Joanna Nowak. – (Życie Biblioteki) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 281-296.

W założeniu autorki publikacja miała stanowić pierwszą część cyklu corocznych zestawień, będących kontynuacją *Monografii bibliograficznej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach (1969-2008)*. Zachowano układ, wykazując piśmiennictwo w częściach: *Bibliografia podmiotowa* (22 pozycje, w tym: *Publikacje drukowane i elektroniczne* oraz *Druki ulotne*), *Bibliografia przedmiotowa* (46 pozycji), a także *Publikacje bibliotekarzy* (99 pozycji autorstwa szesnastu zatrudnionych wówczas w BG UJK).

22. Materiały dotyczące działalności Publicznej Szkoły Doksztalającej Zawodowej Polskiej Macierzy Szkolnej w Kielcach w zbiorach Biblioteki Głównej UJK / Jolanta Drażyk. – (Rozprawy i Materiały. Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Il. // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 223-259.

W oparciu o dokumenty i doniesienia prasowe z epoki krótko omówiono historię powstania i działalność Szkoły oraz scharakteryzowano zbiór rękopisów w tece za-tytułowanej *Akta Rady Nadzorczej Publicznej Szkoły Doksztalającej Zawodowej Polskiej Macierzy Szkolnej w Kielcach od 1.I.1919 r.*, która przechowywana jest w bibliotecznym Oddziale Zbiorów Specjalnych. Z kolekcji wybrano i przedruko-wano, opatrując przypisami, szesnaście szczególnie interesujących dokumentów. Są to protokoły z posiedzeń Rady Nadzorczej, odbywających się w latach 1919-1934.

Komunikaty

23. Biblioteka Główna UJK w 2009 r. / oprac. Joanna Nowak, Jolanta Drażyk. – (Z Życia Biblioteki) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 263-280.

Wykorzystano wszystkie materiały dokumentacyjne i sprawozdawcze dotyczące funkcjonowania BG UJK w roku jubileuszu 40-lecia, a informacje z nich zaczerp-nięte uporządkowano tak, aby zobrazować instytucję w jej wielowymiarowym funk-cjonowaniu. *Charakterystyka ogólna* zawiera omówienia ujęte w części: *Zbiory, Ju-bileusz 40-lecia Biblioteki Głównej, Budowa nowego gmachu Biblioteki Głównej, Nowe inicjatywy współpracy i tworzenie e-informacji*. Układ chronologiczny został zastosowany w *Kalendarium wydarzeń*, przy czym wszystkie epizody przypisano do jednej z czterech grup, tj. *Obrady uczelniane (ds. BG UJK) i bibliecznych zespołów opiniodawczych, Konferencje i spotkania z udziałem bibliotekarzy, Szkolenia i warsztaty, Wystawy i inne imprezy zorganizowane przez Bibliotekę Główną*. W części *Zestawienie statystyczne* wykazano rozwój placówki, posługując się liczbami (szczegółowe dane dotyczą zbiorów, informacji elektronicznej, infrastruktury, pracowników, działalności dydaktycznej i naukowej, udostępniania zbiorów i udzielania informacji).

24. Biblioteka Główna UJK w latach 2010-2011 / oprac. Jolanta Drażyk. – (Z Życia Biblioteki) // RBU. – 2013, t. 1, s. 287-302.

Zrezygnowano z prezentacji danych według formuły zastosowanej w RB UJK i przedstawiono informacje w następujących częściach: *Zbiory, Budowa nowego gmachu, Prace związane z przygotowaniem księgozbioru do przeprowadzki, Tworzenie biblioteki cyfrowej, Uczestnictwo w projektach, Struktura organizacyjna i kadra, Udostępnianie, Kalendarium, Zestawienie statystyczne*, a w tym: *Zbiory* (z wyszczególnieniem: *Nabytki, Koszty nabycia zbiorów i konserwacji, Ubytki, Stan liczbowy zbiorów na 31 grudnia, Liczba tytułów prenumerowanych czasopism w postaci papierowej, Liczba dostępnych tytułów czasopism w formie elektronicznych baz danych*), *Informacja elektroniczna* (z dopowiedzeniem: *Bazy własne i współtworzone przez BG*), *Pracownicy* (informacja o zatrudnieniu), *Udostępnianie zbiorów* (*Czytelnicy i czytelnictwo*), *Działalność dydaktyczna i naukowa* (w dwóch zestawieniach: *Szkolenia i zajęcia dydaktyczne dla użytkowników oraz Działalność naukowa i popularnonaukowa pracowników BG*). Dane przedstawiono osobno dla 2010 i 2011 roku w oparciu o dokumenty wewnątrzuczelniane.

25. Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach w latach 2012-2013 / Jolanta Drażyk, Grażyna Gulińska. – (Z Życia Biblioteki). – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 197-213.
Podkreślono niezwykłość tych dwóch lat w historii Biblioteki, którą omówiono w następującej kolejności: *Dawny budynek Biblioteki, Budowa nowego gmachu Biblioteki, Wyposażenie nowego gmachu przed przeprowadzką, Prace związane z przeprowadzką do nowego gmachu, Prace prowadzone po przewiezieniu księgozbioru, Oficjalne otwarcie nowego gmachu Biblioteki, Biblioteka w nowym gmachu, Nowoczesny sprzęt w Bibliotece, Zbiory, Projekt „Kolekcja Nordycka”, Udostępnianie zbiorów, Struktura organizacyjna i kadra, Działalność dydaktyczna oraz Konferencje naukowe, szkolenia, imprezy kulturalne*. Opis uzupełniono kilkoma zdjęciami Biblioteki i jej pracowników.
26. Biblioteki Università degli Studi di Messina – sprawozdanie z wyjazdu szkoleniowego w ramach programu Erasmus / Jolanta Dybała. – (Komunikaty i Sprawozdania) // RBU. – 2015, t. 3, s. 209-217.
Relację rozpoczęto od podania terminu (20-24 kwietnia 2015 roku) i statusu stażu zagranicznego (Włochy), a następnie krótko scharakteryzowano miejscowość i gościnną uczelnię. Obszerny opis struktury uniwersyteckiej sieci bibliotecznej w Mesynie, odwiedzonych bibliotek i imprez, w których autorka mogła uczestniczyć, zakończony został bardzo pozytywną opinią o zatrudnionych tam bibliotekarzach i wyrażeniem nadziei na podjęcie w przyszłości współpracy z BU UJK.
27. Jak pracowało się w Bibliotece za dyrekcji Klementyny Helis? / Krystyna Wierchowiska // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 235-238.
Przedstawiono funkcjonowanie zespołu i atmosferę pracy w latach 70. XX wieku, aż do 13 grudnia 1981 roku. To w tym czasie następował najbardziej znaczący rozwój organizacyjny, czyli przekształcanie biblioteki szkolnej z około trzydziestotysięcznym księgozbiorem, mieszczącej się w czterech pomieszczeniach z obsadą paru bibliotekarzy w Bibliotekę Główną WSP, która mogłaby spełniać funkcje biblioteki uczelnianej o rozbudowanej strukturze i zadaniach naukowo-dydaktycznych.
28. Międzynarodowa konferencja naukowa 8th „Qualitative and Quantitative Methods in Libraries” (QQML 2016), 24-27 maja 2016 roku, Londyn / Henryk Suchojad. – (Komunikaty i Sprawozdania). – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 291-296.
Relacja z uczestnictwa w spotkaniu, podczas którego omawiano teoretyczne i praktyczne zastosowania metod jakościowych i ilościowych w badaniach procesów bibliotecznych. Wśród ponad 300 uczestników autor należał do kilkunastoosobowej grupy polskich bibliotekarzy i bibliotekoznawców, a ponieważ w czasie obrad zaprezentowano łącznie ponad 200 referatów w 39 sesjach równoległych, krótko przedstawił tylko te, których wysłuchał. Wspominał o towarzyszącym konferencji programie kulturalnym wraz z możliwością zwiedzania, a podsumowując bardzo pozytywnie ocenił organizację, bowiem była to szansa na porównanie lokalnie zastosowanych w BU UJK rozwiązań ze światowymi trendami.
29. Misja i strategia zadań Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach / oprac. Karolina Wicha. – (Z Życia Biblioteki) // RBU. – 2013, t. 1, s. 303-309.

Misja i strategia to filary, których spisanie w gospodarkach centralnie planowanych poprzedzało zawsze zasadnicze etapy rozwoju jednostek organizacyjnych. Misja definiuje cel istnienia, a strategia określa, jak ten cel osiągnąć. Dla BU UJK przedstawiono w tym komunikacie zakresy „misji naukowej” oraz „misji społecznej i kulturalnej”, a następnie wyszczególniono dwanaście celów łącząc z nimi konkretne działania bibliotekarskie i administracyjne.

30. O tych latach, co minęły... po latach : Biblioteka Główna WSN i WSP (1969-1981) / Klementyna Helis // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 229-232.

Pierwszy, ponad 20 lat trwający, okres istnienia BG UJK opisała długoletnia pracownica, która pełniła funkcję, najpierw kierownika, a po przekształceniu Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Wyższą Szkołę Pedagogiczną – dyrektora Biblioteki. Z tego bardzo osobistego wspomnienia można dowiedzieć się o sposobach gromadzenia księgozbioru, o problemach lokalowych, ale równie dużo uwagi poświęcono sprawom personalnym.

31. Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Qualitative and Quantitative Methods in Libraries”, Ateny, 24-27 maja 2011 roku / Aneta Tkacz. – (Z Życia Biblioteki). – Il. // RBU. – 2013, t. 1, s. 311-319.

Przedstawiono organizatorów, uczestników i zakres tematyczny spotkania, podczas którego odbyło się siedem sesji specjalnych, wygłoszono wartościowe dla teoretyków, (ale też praktyków zatrudnionych w bibliotekach) referaty i była możliwość uczestniczenia w warsztatach. Autorka relacji wraz z dyrektorem BG UJK, dr. Henrykiem Suchojadem, zaprezentowali opracowanie, pt. *Civilization conditions of the motivating process in The Main Library of Jan Kochanowski University in Kielce*. Obradom towarzyszyła przyjazna atmosfera, fachowe dyskusje i wycieczki, dające możliwość poznania historii i kultury Grecji. Do opisu dodano trzy zdjęcia dokumentacyjne.

32. Udział Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach w obchodach rocznic w latach 2015-2016 / Jolanta Drażyk. – (Komunikaty i Sprawozdania). – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 283-289.

Poinformowano, że pracownicy BU UJK (w tym także autorka) aktywnie włączali się w organizację imprez rocznicowych na terenie Kielecczyny poprzez uczestnictwo w sesjach naukowych, opracowywanie wystaw i materiałów im towarzyszących. Spośród kilku wymienionych więcej uwagi poświęcono trzem, które omówiono w osobnych częściach: 35. rocznica Sierpnia '80, 1050. rocznica Chrztu Polski oraz 35. rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

33. Wystawa „Z kart historii Uczelni. Od Wyższej Szkoły Nauczycielskiej do Uniwersytetu Jana Kochanowskiego” załącznikiem przyszłego muzeum kieleckiej uczelni / Jolanta Drażyk. – (Komunikaty i Sprawozdania). – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 203-207.

Najpierw przedstawiono ideę tworzenia muzeów uczelnianych i jej realizację w polskich uniwersytetach, a następnie historię inicjatywy podjętej na UJK z podkreśleniem znaczenia Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z 17 czerwca 2014 roku, dzięki któremu został powołany Zespół ds. oceny wartości historycznych pamiątek działalności Uniwersytetu i jego prawnych poprzedników.

Opisano kolejne etapy tworzenia wystawy i wymieniono osoby (bibliotekarzy, archiwistów) zaangażowane w prace. Dopelnieniem tekstu jest skan afisza informującego o ekspozycji udostępnionej w BU UJK.

Aneksy

34. [Wkładka ilustracyjna] / oprac. Joanna Nowak. – Fot. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, [16] s. tabl.

Fotografie (w większości kolorowe) i faksymilia uporządkowano tak, aby ilustrowały wszystkie etapy rozwoju BU UJK i wydzielano rozdziały: *Dyrektorzy Biblioteki* (5 portretów), *Lokal Biblioteki* (2 zdjęcia), *Wypożyczalnia* (2 zdjęcia), *Czytelnie* (4 zdjęcia), *Komputeryzacja Biblioteki* (2 zdjęcia), *Codziennosc biblioteczna* (2 zdjęcia), *Biblioteczne uroczystości* (2 zdjęcia), *Udział dyrektorów w uroczystych inauguracjach roku akademickiego* (2 zdjęcia), *Za zasługi!* (2 zdjęcia), *Konferencje naukowe i uroczyste sesje rocznicowe* (4 zdjęcia), *Wystawy* (4 zdjęcia), *Ekslibrisy Biblioteki* (5 faksymiliów). Zdjęcia pochodzą ze zbiorów Archiwum UJK, BG UJK oraz od niektórych bibliotekarzy.

Zob. też poz.: 36, 42-43, 48-63, 81, 90-95.

Biografistyka

Artykuły

35. Akademickie «genealogie» (wprowadzenie do problematyki) / Krzysztof R. Prokop. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 33-48. Podkreślono, że podjęty temat należy do słabo eksploatowanych w dotychczasowym piśmiennictwie z zakresu dziejów nauki w Polsce. Dotyczy on szkół badawczych w ogólności, a w wymiarze szczegółowym indywidualnych „rodowodów” naukowych poszczególnych uczonych. Podstawę stanowi tu wskazanie w każdej kolejnej generacji na zachodzącą relację: mistrz – uczeń. W opracowaniu wskazano zarówno na teoretyczne aspekty rekonstruowania akademickich „genealogii”, jak też na wybranych przykładach zaprezentowano praktyczne rezultaty tego rodzaju badań. Wszystkie one odnoszą się do środowiska kieleckiej humanistyki, która, wraz z całym UJK, miała świętować półwiecze istnienia. W związku z jubileuszem zaproponowano gruntowne przebadanie akademickich „genealogii” poszczególnych obecnych tu szkół naukowych, a także publikację książki „rodowodu” środowiska uniwersyteckiego.

36. Dzieciństwo i lata szkolne Włodzimierza Gierowskiego w świetle pamiętników i listów / Jolanta Drażnyk. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 85-127.

Zwrócono uwagę, że wywodzący się ze znanej kieleckiej rodziny Włodzimierz Gierowski pozostawił po sobie bogatą spuściznę rękopiśmienną. Na tej podstawie przedstawiono pierwszy etap jego życia, w tym przebieg nauki oraz działalność pozaszkolną. Szczególną uwagę zwrócono na pobyt Gierowskiego w Kijowie w 1912 roku, prostując nieścisłości w literaturze przedmiotu. Analiza zachowanych materiałów źródłowych wskazuje jednoznacznie, że nie był on uczniem korpusu kade-

tów w Kijowie. Opracowanie zawiera części: *Rodzina i dzieciństwo*, *Początki nauki – edukacja domowa*, *Wydarzenia roku 1905*, *Nauka w szkole początkowej*, *Nauka w kieleckiej męskiej 7-klasowej Szkole Handlowej Miejskiej (1906-1911)*, *Zajęcia pozaszkolne*. *Założenie „partii wojennej”*, *Zainteresowanie wojskowością*, *W zdrowym ciele zdrowy duch*, *Plany na przyszłość*, *Wyjazd do Kijowa*, *Pobyty w Kijowie*, *Examinacje do korpusu kadetów*, *Poznanie Kijowa*, *Powrót do Kielc*. Opublikowano także kilka zdjęć i rysunków Gierowskiego, które zostały skopiowane z rękopisów, będących w posiadaniu Oddziału Zbiorów Specjalnych BU UJK.

37. Edukacja w zaborze pruskim w poglądach politycznych Józefa Ignacego Kraszewskiego / Edward Czapiewski. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 183-193.

W artykule skupiono się na sprawach edukacji w zaborze pruskim, choć wiadomo, że pisarz nigdy na jego terytorium nie mieszkał. Oprócz informacji biograficznych, autor podjął problematykę dojrzewania poglądów oświatowych Józefa Ignacego Kraszewskiego, który w swej twórczości publicystycznej oceniał i wyznaczał m.in. zadania pracy organicznej, jakie mieli podejmować Polacy mieszkający w tym zaborze. Starano się ukazać poglądy pisarza o zadaniach narodowych na wybranych terenach dawnych ziem polskich, tj. Górnej Polce, Pomorzu Wschodnim i Śląsku. W artykule wykorzystano publikacje prasowe i „Rachunki”, które są periodykiem wydawanym pod redakcją Kraszewskiego. Ramy chronologiczne obejmują lata 1857-1869, czyli okres najistotniejszy w kształtowaniu się poglądów pisarza na pracę organiczną i szkolnictwo polskie na terytorium zarządzanym przez Niemców.

38. Emigracyjne losy Jana Stella-Sawickiego / Maria Domańska-Nogajczyk. – (Rozprawy i Materiały. Społeczeństwo, Historia, Kultura). – II. // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 147-176.

Na podstawie opracowań i dokumentów archiwalnych (w tym przechowywanych przez rodzinę) opowiedziano o Janie Stelli-Sawickim, który przed wybuchem Powstania Styczniowego był pułkownikiem armii carskiej, potem jako Polak wziął udział w walce i działalność konspiracyjnej na terenie Galicji, skąd po utracie nadziei na zwycięstwo wyemigrował za granicę państw zaborczych, najpierw do Saksonii, potem na dłużej do Szwajcarii (gdzie otrzymał obywatelstwo) i wreszcie do Francji (tutaj podjął studia lekarskie, które ukończył w 1870 roku). Autorka szczegółowo opisała ten kilkuletni okres, prezentując środowisko i jednostkowe fakty na tle ówczesnej atmosfery społecznej i wydarzeń historycznych.

39. Freudisches Ödipus-Modell in ausgewählten literarischen Texten / Zbigniew Trzaskowski. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. // RBU. – 2015, t. 3, s. 63-84.

Starano się udokumentować długotrwałe i bezsporne oddziaływanie dorobku Zygmunta Freuda na wiele dziedzin nauki i życia społecznego, zapoczątkowane opublikowaniem *Objaśnienia marzeń sennych* i *Psychopatologii życia codziennego*, co odcisnęło również niezatarty ślad na XX-wiecznej literaturze. Autor stwierdził, że psychoanaliza stała się bogatym źródłem tworzywa (metafizyka woli, nieświadome życie duchowe, patologiczne przejawy miłości, semantyka snu), motywów w utworach literackich i odkryła dotąd nieznaną więź symboliczną ludzkiej psychy z mitografią, a nowo otwarte kręgi tematów, międzyludzkie i archetypiczne konteksty

sensów, jak również na wskroś oryginalna asocjacyjna metoda postępowania psychoanalitycznego spowodowały w znacznej mierze wykrystalizowanie się nowych strategii literackich i form pisarstwa (monolog wewnętrzny, strumień świadomości, ekwiwalentyzacja uczuć). Artykuł napisano w języku niemieckim.

40. «Genealogie» biskupie pasterzy diecezji kieleckiej / Krzysztof R. Prokop. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 49-61.
Poinformowano, że problematyka sukcesji święceń biskupich nie ma długiej tradycji badań na gruncie polskim i dopiero w ostatnim czasie daje się zauważyć większe nią zainteresowanie ze strony historyków i teologów, którzy starają się zarówno odtworzyć wywoły sukcesji poszczególnych członków rodzimego episkopatu (częściej), jak też zdobyć się na teoretyczną refleksję nad zagadnieniami odnoszącymi się do metodologii badań w tym zakresie (rzadziej). Niniejszy przyczynek przynależy do tej pierwszej grupy, na sposób zbiorczy ukazując sukcesję święceń biskupich, zarówno ordynariuszy, jak i biskupów pomocniczych, od początku istnienia diecezji kieleckiej aż po czasy współczesne. Łącznie uwzględniono osiemnastu hierarchów z lat 1805-2015, dla których wykazano wspólną «genealogię» (w aspekcie ich sukcesji), sięgającą pierwszej połowy XVI wieku.
41. Jan Stella-Sawicki : między Szawłami a Petersburgiem (1831-1863) / Maria Domańska-Nogajczyk. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2013, t. 1, s. 195-229.
Artykuł dotyczy dwóch okresów z życia Jana Stelli-Sawickiego – okresu spędzonego w Szawłach na Litwie (1831-1844) oraz pobytu w Petersburgu (1844-1863), które do tej pory były rzadko omawiane w literaturze. Wykorzystano materiały źródłowe, które pozwoliły ukazać osobowość Stelli-Sawickiego w nowym świetle i sprostować wiele błędnych informacji. Szczególną uwagę zwrócono na jego dzieciństwo i atmosferę domu rodzinnego, w którym według pamiętników Jana i jego brata Adolfa podtrzymywane były tradycje powstań narodowych. Podjęto także próbę pokazania, jak na młodego Sawickiego oddziaływało nowe środowisko po opuszczeniu domu (dalsza edukacja, rozpoczęcie kariery wojskowej w armii carskiej). Dołączone do tekstu ilustracje zostały opublikowane po raz pierwszy, a pochodzą z archiwum rodzinnego Stella-Sawickich.
42. Lata szkolne Włodzimierza Gierowskiego w świetle pamiętników / Jolanta Drażnyk. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 33-52.
W krótkim wstępie poinformowano, że artykuł jest kontynuacją opracowania zamieszczonego w poprzednim tomie „Rocznika” i obejmuje okres około dwóch lat. Treść uporządkowano w układzie chronologicznym, wydzielając części: *Powrót z Kijowa do Kielc, Kontynuacja nauki w kieleckiej Szkole Handlowej, Założenie zastępu skautów, Działalność w organizacji niepodległościowej, Rok szkolny 1913/1914, Luty 1914 roku*. Dodano odpis fragmentów wspomnień Włodzimierza Gierowskiego oraz zdjęcia i rysunki skopiowane z rękopisów, zgromadzonych w Oddziale Zbiorów Specjalnych BU UJK.
43. Materiały rękopiśmienne rodziny Gierowskich w zbiorach kieleckich bibliotek i instytucji kultury / Jolanta Drażnyk. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 81-107.

Prezentowana kolekcja składa się z 32 tomów, a opracowanie zawiera części: *Wprowadzenie*, *Materiały rękopiśmienne rodziny Gierowskich w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach* (w tym *Materiały biograficzne Włodzimierza Gierowskiego*, *Relacje*, *Korespondencja*), *Materiały rękopiśmienne rodziny Gierowskich w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach*, *Materiały rękopiśmienne rodziny Gierowskich w zbiorach Muzeum Historii Kielc*, *Ogólna charakterystyka materiałów*, *stan ich zachowania*, *Zawartość treściowa pamiętników*, *Jak powstawały pamiętniki Włodzimierza Gierowskiego*, *Zawartość treściowa relacji Włodzimierza Gierowskiego*, *Zawartość treściowa „Kroniki rodziny Gierowskich”*, *Jak powstawała „Kronika rodziny Gierowskich”*, *Zawartość zbioru korespondencji*, *Inne prace rękopiśmienne Włodzimierza Gierowskiego*, *Materiały rodziny Gierowskich jako źródła historyczne*, *Losy materiałów rękopiśmiennych rodziny Gierowskich po śmierci Włodzimierza Gierowskiego*.

44. Organizacja i życie obozowe oddziału Czachowskiego / Henryk Suchojad. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 145-166.

150. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego była okazją do przypomnienia sylwetki jednego z dowódców – pułkownika Dionizego Czachowskiego. Omówiono, wykorzystując wspomnienia, wyjątkową (autorską) organizację jego dywizji oraz życie obozowe żołnierzy. Oprócz uwag wstępnych i zakończenia, artykuł zawiera rozdziały: *Sylwetka Dionizego Czachowskiego*, *Samodzielny dowódca*, *Organizacja oddziału*, *Sposób obozowania*, *Umundurowanie i zaopatrzenie*, *Sąd wojenny (polowy)*, *Stosunek do wroga*, *Służba medyczna*, *Wychowanie patriotyczne*, *Legenda Czachowskiego*. Autor uważa, że niesłabnąca popularność dywizji Czachowskiego, walczącej na Ziemi Radomskiej, jest zjawiskiem wartym odnotowania, a na taki stan rzeczy rzutuje to, że pułkownik zawsze był przedstawiany jako człowiek „z krwi i kości” – pełen pasji do tego, co robił, choleryk, żołnierz suchy i twardy – partyzant, patriota, dowódca kochający swoich żołnierzy i mieszkańców regionu. Zaproponowano też, że popularność dywizji i jej dowódcy może wynikać z silnych nastrojów patriotycznych mieszkańców regionu.

45. Redaktorzy „Gazety Rolniczej” – tygodnika poświęconego sprawom rolnictwa (1861-1939) / Halina Biały. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 123-142.

Krótko omówiono kulisy powstania i specyfikę redagowania czasopisma, które ukazywało się nieprzerwanie przez 78 lat, a następnie przedstawiono informacje o życiu i dorobku kolejnych właścicieli i redaktorów, a byli to: Adam Szczepan Jan Dunin-Mieczyński, Jan Święcicki, Aleksander Trylski, Juliusz Au, Tadeusz Wierusz Kowalski, Stanisław Wroński, Władysław Wilczyński, Stanisław Leśniowski, Jan Lutosławski, Marcei Różański. Pozytywnie oceniono każdego z nich za wkład w funkcjonowanie i pomyślny rozwój periodyku, a „Gazetę Rolniczą” za szerzenie wiedzy branżowej w polskim społeczeństwie.

46. Serigraficzne tajemnice Mirosława Pawłowskiego / Lechosław Lameński. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 167-178.

Opracowanie rozpoczęto od definicji „sitodruku, serigrafii” oraz przedstawiono sylwetkę i działalność twórczą nauczyciela akademickiego, a zarazem jednego z najciekawszych i najbardziej rozpoznawalnych współczesnych grafików polskich średniego pokolenia, który najchętniej artystycznie wypowiada się w rozbudowanych cyklach (m.in. *Kamuflaż* wykonany został w technice serigrafii). Autor artykułu przekonuje, że punktami wejścia do tych wyrafinowanych prac, balansujących na granicy światła widzialnego i abstrakcji, łączących środki formalne typowe dla wielu różnych technik graficznych z elementami malarstwa, są czarno-białe, starannie opracowane fotografie natury, wykonane przez artystę. Podkreślono, że prace serigraficzne Mirosława Pawłowskiego nieustannie zaskakują coraz liczniejszą publiczność niespotykanym dotąd stopniem puryzmu i świeżości wypowiedzi oraz dojrzałością warsztatu. Tekst został uzupełniony zdjęciem portretowym i kilkoma ilustracjami pokazującymi wybrane dzieła z omówionego cyklu.

47. Stworzenie kobiety w rozumieniu Jana Chryzostoma / Jolanta Dybała. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. // RBU. – 2015, t. 3, s. 13-32.

Artykuł jest poprawioną i uzupełnioną wersją publikacji z 2012 roku w tomie 14 „Byzantina Lodziensia”, a jego skrót został wygłoszony podczas sympozjum w 2014 roku, które zostało zorganizowane w Gnieźnie przez Sekcję Patrystyczną przy Komisji do spraw Nauki Katolickiej Konferencji Episkopatu Polski. W opracowaniu przedstawiono komentarze Jana Chryzostoma na temat stworzenia kobiety ukazanego w starotestamentowej *Księdze Rodzaju*. Autorka dokumentuje, że biskup, który jest uznawany za jednego z najwybitniejszych Ojców Kościoła, odwołał się do wydarzeń dotyczących kreacji Ewy przez Boga przede wszystkim w dwóch seriach homilii, w których poddał egzegezie tekst *Genesis*, a także w innych miejscach swojej twórczości, zwłaszcza tam, gdzie nawiązywał do słów świętego Pawła mówiących o powstaniu pierwszej pary ludzi. Szczegółowe omówienie zakończono wnioskiem, że interpretacja historii o stworzeniu Ewy, dokonana przez Jana Chryzostoma, służyła głównie jako argument uzasadniający poddanie współczesnych mu kobiet władzy mężczyzn.

48. Władysław Biegański (1857-1917) : rocznicowe wspomnienie o lekarzu, społeczniku, właścicielu biblioteki / Hanna Tadeusiewicz. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 143-147.

W szkicu biograficznym skupiono się na bibliofilskiej i społecznikowskiej działalności Władysława Biegańskiego, który systematycznie gromadził cenne dzieła wybitnych uczonych polskich i zagranicznych. Jego specjalistyczna biblioteka należała do najcenniejszych prywatnych kolekcji w Częstochowie i pod koniec życia osiągnęła imponujące rozmiary. Podkreślono, że rozumiejąc rolę książek w pracy i nauce, Biegański postulował zorganizowanie Biblioteki Towarzystwa Lekarskiego i biblioteki publicznej w swoim rodzinnym mieście. Krótko omówiono piśmiennictwo o życiu i spuściźnie działacza oraz współczesne formy upamiętnienia w lokalnym środowisku, wśród których najbardziej znaczące jest funkcjonowanie w Częstochowie Biblioteki Publicznej im. dr. Władysława Biegańskiego.

49. Wspomnienia wygnańca z roku 1864, czyli o meandrach ludzkiej pamięci / Wiesława Wójcik. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 13-32.

W artykule omówiono rękopis ze zbiorów BU UJK. Został on odnaleziony w prywatnym archiwum Emila Zegadłowicza (1888-1941) i wydany w 2016 roku jako *Pamiętnik wygnańca z roku 1863* pod redakcją Wiesławy i Mirosława Wójcików. Wspomnienia spisywał w 1873 roku Lucjan Zawistowski, powstaniec styczniowy, który był skazany na śmierć, ale wyrok zmieniono i deportowano go na Syberię, skąd uciekł. Autorka opracowania podjęła próbę zaprezentowania tego dokumentu na tle polskiej literatury pamiętnikarskiej XIX i XX wieku.

- 50.** Zegadłowicziana w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach / Jolanta Drążyk. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2013, t. 1, s. 61-81.

We wstępie napisano, że BU UJK gromadzi różnego rodzaju zbiory specjalne, w tym rękopisy, a wśród nich szczególnie interesujące są prace dotyczące życia i twórczości Emila Zegadłowicza (1888-1941). Poinformowano o sposobie nabycia i dano ogólną charakterystykę kolekcji, a są w niej dokumenty pochodzące z archiwum domowego Emila Zegadłowicza (materiały biograficzne, zawodowe, społeczne i związkowe, rękopisy utworów literackich, korespondencja z ponad 600 osobami i instytucjami) oraz z archiwum Marianny Żechowskiej, wdowy po zaprzyjaźnionym i współpracującym z Zegadłowiczem malarzu Stefanie Żechowskim. Podkreślono unikatowość zbioru i jego dużą wartość dla nauki.

Materiały

- 51.** Bibliografia prac Henryka Suchojada za lata 1974-2011 / oprac. Joanna Nowak. – Il. // RBU. – 2013, t. 1, s. 11-21.

Wykaz w układzie chronologicznym zawiera 128 publikacji i został sporządzony dla uczczenia przypadającej w 2012 roku 65. rocznicy urodzin dr. Henryka Suchojada, historyka i dyrektora BU UJK. Spisano wszystkie, zarówno opracowane książki, jak i króciutkie wstępy do katalogów wystaw bibliotecznych, przyporządkowując je do jednego z działów: *Druki zwarte i ciągłe (opracowania, prace redakcyjne)*, *Artykuły i rozprawy naukowe oraz fachowe*, *Artykuły prasowe (publikacje popularyzatorskie, wywiady)*, *Recenzje, komunikaty, wstępy do książek i broszur*. Dodano zdjęcie portretowe jubilata i kopię karykatury.

- 52.** Z Gorzenia w świat : ministerialny epizod w biografii Emila Zegadłowicza / Mirosław Wójcik. – (Źródła i Materiały). – Streszcz. pol., ang. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 135-179.

Opracowanie stanowi uzupełnienie biografii Emila Zegadłowicza (1888-1941) i dokumentuje jego pracę w Ministerstwie Sztuki i Kultury (1919-1921). Jest także dodatkiem do informacji podanych w monografii pisarza przez Mirosława Wójcika (*Pan na Gorzeniu*, Kielce 2005). Podkreślono, że kopie pism, wytworzonych podczas zatrudnienia Emila Zegadłowicza w Ministerstwie, były przechowywane w prywatnym archiwum pisarza w Gorzeniu Górnym i w latach 2004-2011 pozyskała je do swoich zbiorów BU UJK. Obszerna dokumentacja (ponad 700 stron) świadczy o różnych aspektach działalności Ministerstwa, pracy i życia pisarza, a do niniejszej publikacji wybrano najbardziej reprezentatywne dokumenty.

Komunikaty

- 53.** Anna Plech (1943-1980) / oprac. Maria Górecka-Lasota. – (O Tych, co Odeszli...). – Przedruk z: „Bibliotekarz” 1980, nr 5, s. 127 // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 247.
Autorką jest koleżanka z pracy, a wspomnienie zostało opublikowane wkrótce po śmierci Anny Plech. Poinformowano o jej wykształceniu, kilkuletnim zatrudnieniu w BG WSP i obowiązkach służbowych (w tym zebraniu materiałów do dwóch pierwszych tomów *Bibliografii publikacji pracowników WSP w Kielcach*).
- 54.** Barbara Oleszek (1945-1994) / oprac. Joanna Loeffler-Mazur. – (O Tych, co Odeszli...). – Portr. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 247.
Krótkie omówienie problemów i osiągnięć życiowych oraz informacja, że Barbara Oleszek w latach 1976-1982 zatrudniona była w BG WSP, gdzie najpierw w zakresie obowiązków miała organizację nowej czytelnicy instytutowej, a następnie pracowała w Wypożyczalni.
- 55.** Genowefa (Ewa) Ryczel (1942-1988) / oprac. Joanna Loeffler-Mazur. – (O Tych, co Odeszli...). – Portr. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 248.
Prezentowano najważniejsze wydarzenia w życiu prywatnym i zawodowym Genowefy Ryczel, która w BG WSP pracowała w latach 1974-1982 (krótko w Oddziale Informacji Naukowej, a potem w Czytelnicy Głównej).
- 56.** Halina Gabrusiewicz (1935-1994) / oprac. Joanna Loeffler-Mazur. – (O Tych, co Odeszli...). – Portr. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 243-244.
Emocjonalne wspomnienie, w którym przedstawiono najważniejsze wydarzenia w życiu, zainteresowania, sposób bycia i karierę zawodową Haliny Gabrusiewicz. W 1970 roku podjęła ona pracę w Bibliotece WSN (potem BG WSP), gdzie zatrudniona była do końca – zmarła rok przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Pracowała (okresowo na stanowiskach kierowniczych) w Oddziale Udostępniania, Oddziale Opracowania Zbiorów, Oddziale Katalogów i Opracowania Technicznego Zbiorów, Czytelnicy Historycznej, Bibliotece Zakładu Bibliotekoznawstwa i wreszcie na Samodzielnym Stanowisku do spraw Skontrum.
- 57.** Jak zostałam bibliotekarzem? / Krystyna Wierzchowska // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 233-234.
Jedna ze stażowo najstarszych pracowników BG UJK – kierownik Oddziału Zbiorów Specjalnych – w krótkim wspomnieniu omówiła przygotowanie do zawodu i etapy pracy, zwracając szczególną uwagę na swoje zaangażowanie i koleżeńską atmosferę na początku zatrudnienia oraz łatwość awansu. W ciągu 35 lat autorka pracowała na różnych stanowiskach, zajmując się zarówno opracowywaniem, jak i udostępnianiem księgozbioru.
- 58.** Juliana Rutkowska (1957-1986) / oprac. Mirosław Rutkowski i Joanna Loeffler-Mazur. – (O Tych, co Odeszli...). – Portr. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 248.
Współautorem wspomnienia jest mąż zmarłej. Zwrócono uwagę, że Juliana Rutkowska była Bułgarką, studiowała w ZSRR, gdzie poznała przyszłego męża. Po ślubie i przyjeździe do Kielc rok pracowała w BG WSP jako młodszy bibliotekarz, a następnie na stanowisku naukowo-dydaktycznym w Katedrze Psychologii WSP.

59. Krzysztof Łojek (1957-2006) / oprac. Joanna Loeffler-Mazur. – (O Tych, co Odeszli...). – Portr. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 246.
Przedstawiono związki rodzinne, wykształcenie i najważniejsze fakty w karierze zawodowej Krzysztofa Łojka, który w latach 1980-1985 był bibliotekarzem. W BG WSP pracował w Oddziale Czasopism, w Wypożyczalni, a potem w Oddziale Informacji Naukowej, gdzie zajmował się m.in. gromadzeniem materiałów do *Bibliografii publikacji pracowników WSP w Kielcach za lata 1979-1981* oraz współpracował przy opracowywaniu składow osobowych Uczelni. Odszedł do pracy dydaktycznej w Instytucie Filologii Rosyjskiej WSP.
60. Odeszli od nas... : Romana Karłowicz-Piotrowska (1951-2010) / Maria Domańska-Nogajczyk. – (Z Życia Biblioteki) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 297-298.
Tekst mowy, która została wygłoszona na pogrzebie w kościele świętego Wojciecha w Kielcach. Oprócz wyrażenia żalu i kondolencji dla rodziny zmarłej, zawarto tu informację o cechach charakteru Romany Karłowicz-Piotrowskiej, wykształceniu i pracy w BG od 1975 roku do śmierci, która nastąpiła po ciężkiej chorobie rok przed osiągnięciem wieku emerytalnego.
61. Stanisław Kondek (1949-2008) / oprac. Joanna Nowak. – (O Tych, co Odeszli...). – Portr. // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 244-246.
Przedstawiono życie, zainteresowania, działalność społeczno-kulturalną i dorobek naukowy pracownika BG WSP, który od 1 października 1978 roku do 31 października 1980 roku prowadził Pracownię Zbiorów Specjalnych i Czytelnię Nauczycieli Akademickich. Wcześniej, zajmując stanowisko dydaktyczne w Zakładzie Bibliotekoznawstwa, uczestniczył m.in. w pracy Senackiej Komisji Bibliotecznej. Dokładne informacje o pierwszych latach pracy w kieleckiej WSN i WSP podano na podstawie wydawanego cyklicznie uczelnianego „Składu osobowego”. Biogram zawiera też fakty z późniejszej kariery (m.in. praca w Bibliotece Narodowej w Warszawie, publikacje, habilitacja oraz od 2004 roku zatrudnienie na stanowisku profesora w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa AŚ i UJK).
62. Szkoła życia / Joanna Loeffler-Mazur // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 239-242.
We wspomnieniu przedstawiono współpracowników i etapy pracy bibliotecznej autorki, która została zatrudniona bez przygotowania zawodowego, a w ciągu prawie czterdziestu lat uczyła się zaocznie i przywarsztatowo zdobywała kwalifikacje, by awansować i objąć funkcję najpierw kierownika Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, a następnie wicedyrektora BG UJK.
63. Zofia Gruszczyńska (1910-b.d.) / oprac. Joanna Loeffler-Mazur. – (O Tych, co Odeszli...) // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 244.
Informacja o zatrudnionej w BG WSP sekretarce, która będąc już na nauczycielskiej emeryturze w latach 1977-1982 pracowała na pół etatu.

Recenzje

64. „Pro Memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywający na cmentarzu Rakowickim 1803-2013”, pod red. Jana Wiktora Tkaczyńskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014, ss. 267 / Małgorzata Przeniosło. – (Recenzje). – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 221-224.

Poinformowano, że do powstania książki przyczynił się Komitet ds. Opieki nad Grobami Profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego, a następnie krótko opisano jej zawartość. Pochwalono inicjatywę publikacji i wykonaną pracę redakcyjno-edytorską, a na koniec wyrażono nadzieję, że podobne opracowania będą wydawane także w innych ośrodkach uniwersyteckich.

Zob. też poz.: 6, 15, 20-21, 30, 34, 69-70, 75, 81.

Historia

Artykuły

- 65.** Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Kielcach w latach 1931-1939 / Tomasz Wójcik. – (Rozprawy i Materiały. Społeczeństwo, Historia, Kultura) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 177-201.

Omówiono dokumenty założycielskie, kulisy powstania oraz najważniejsze dokonania Akcji Katolickiej i Ligii Katolickiej w Polsce, odwołując się do działań świeckiego apostołstwa, podejmowanych także w innych krajach Europy. Pisząc o strukturze tego ruchu rozpoczęto od przedstawienia Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej z siedzibą w Poznaniu, któremu podlegały instytuty diecezjalne. Kielecki ośrodek ukonstytuował się 19 września 1931 roku. Zachowane dokumenty archiwalne i opublikowane (w tym doniesienia prasowe), z których autor skorzystał, zawierają informacje o osobach (zarówno świeckich, jak i duchownych) zaangażowanych w prace, strukturze organizacyjnej (powstała m.in. Biblioteka Wiedzy Religijnej), stawianych i zrealizowanych zadaniach (konferencje, odczyty i kursy doszkalające, pielgrzymki, tworzenie struktur parafialnych). Podkreślono, że bardzo ważnym celem organizacji była obrona społeczeństwa przed ideologią komunistyczną i umacnianie postaw opartych na katolickiej etyce społecznej.

- 66.** Działalność duszpasterska duchowieństwa diecezji kieleckiej w latach 1918-1939 / Tomasz Wójcik. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 267-283.

Artykuł zawiera informację o głoszeniu przez księży słowa Bożego, sprawowaniu liturgii, udzielaniu sakramentów świętych oraz edukacji, w tym katechezie dzieci i młodzieży. Wskazano, że duże znaczenie miały rekolekcje i praktyki misyjne nadzorowane przez Związek Księżów Misjonarzy Diecezji Kieleckiej, a następnie Związek Księżów Skupienia Diecezji Kieleckiej. Dynamicznie funkcjonowały duszpasterstwa wojskowe i więzienne. Zdaniem autora duchowieństwo działało zgodnie z obowiązującymi przepisami kościelnymi regulującymi wykonywanie poszczególnych funkcji, a podejmowane przez nie działania w diecezji kieleckiej miały na celu motywowanie parafian do poszukiwania prawd wiary i ożywianie praktyk religijnych.

- 67.** Losy i edukacja polskich dzieci deportowanych w głąb ZSRR / Stefan Józef Pastuszka. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 53-79. Szkicowo omówiono jeden z ważniejszych problemów historii Polski w czasie II wojny światowej, a podkreślono rolę Ambasady Polskiej w ZSRR, Armii generała Andersa, Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w ratowaniu dzieci umierających z głodu i ich ewakuacji do Persji. Zasadniczy

- zrąb artykułu poświęcony jest ukazaniu problemów związanych z ewakuacją dzieci polskich do miejsc nowego przeznaczenia, organizacji edukacji i systemu szkolnego oraz życia kulturalnego. Przedstawiono geografię osiedlenia dzieci polskich po ich ewakuacji ze Związku Radzieckiego, która obejmowała: Iran, Indie, Palestynę, Afrykę Południową, Środkową i Wschodnią, Meksyk, Nową Zelandię. W zakończeniu zwrócono uwagę na postawy dzieci polskich w okresie pobytu na „niehumanitarnej ziemi” i wybranych dla nich nowych miejsc osiedlenia. Ukazane są tu także próby zabezpieczenia dzieci przed przymusowym powrotem do Polski rządzonej przez komunistów.
- 68.** O Ukrainie, stosunkach polsko-ukraińskich i Kozakach w popularnych narracjach szkolnych (do 1939 roku) / Hanna Wójcik-Łagan. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 231-252.
Artykuł koncentruje się na specyficznym typie literatury dydaktycznej, w której znajdowały się wybrane fragmenty dzieł literackich o charakterze historycznym. Polecane przez historyków i nauczycieli historii, miały pogłębiać wiedzę historyczną i były uzupełnieniem podręczników. Do 1939 roku na rynku wydawniczym ukazało się ponad dwadzieścia tytułów takich wypisów historycznych. Z badań przeprowadzonych przez autorkę wynika, że w polskiej praktyce szkolnej najczęściej wybierano typ „mieszany”, czyli publikacje z fragmentami opracowań i tekstów źródłowych. Wśród tematów poruszanych w wypisach historycznych znalazły się m.in. dotyczące historii Ukrainy, Kozactwa oraz stosunków polsko-ukraińskich. Przedstawiono opinie historyków i przedstawicieli różnych szkół historycznych, bo ich stosunek do wyżej wymienionych zagadnień znalazł wyraźne odzwierciedlenie w tematyce wypisów dopuszczonych do nauki szkolnej w okresie międzywojennym. Tekst został podzielony na następujące części: *Wypisy historyczne – specyficzny typ literatury dydaktyczno-historycznej*, *Historycy o Ukrainie, stosunkach polsko-ukraińskich i Kozakach* oraz *Rola wypisów historycznych w popularyzacji problematyki ukraińskiej*.
- 69.** Pogmatwana genealogia : o warszawskiej szkole historyczno-wojskowej słów kilka / Jerzy Maroń. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 253-265.
Autor uważa, że biorąc pod uwagę studia nad staropolską służbą wojskową, nie można pominąć roli warszawskiej szkoły historyczno-wojskowej. Jej fundamenty w polskiej historiografii przed II wojną światową położyli: Marian Kukiel, Otton Laskowski i Wacław Tokarz. Po wojnie tradycja została wznowiona dzięki Stanisławowi Herbstowi, Januszowi Wolińskiemu i Stanisławowi Okęckiemu. W artykule zwrócono uwagę, że cechą charakterystyczną szkoły jest jej żywotność. Zjawisko to wynika z gotowości przyjmowania do swoich szeregów badaczy wywodzących się z różnych środowisk, zwłaszcza kontynuatorów i uczniów Władysława Konopczyńskiego i Wacława Sobieskiego, czyli przedstawicieli tzw. nowej szkoły krakowskiej. Szczególnie podkreślono ich rolę, bo przyczynili się do utrzymania nie tylko „nici tradycji”, ale także niekwestionowanie wysokiej na początku XXI wieku pozycji szkoły w historiografii dokumentującej staropolską służbę wojskową.
- 70.** Przewodniki turystyczne po Górach Świętokrzyskich i inne wydawnictwa promujące region w okresie dwudziestolecia międzywojennego / Aleksandra Lubczyńska. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 109-122.

Artykuł zawiera krótką analizę treści i formy pierwszych przewodników turystycznych po Górach Świętokrzyskich, które powstały na przełomie XIX i XX wieku, zarówno w regionie, jak i poza nim. Przedstawiono ich autorów, którymi byli przede wszystkim członkowie Polskiego Towarzystwa Turystycznego (m.in. Aleksander Janowski, Aleksander Patkowski, Sylwester Kowalczewski, Edmund Massalski, Mieczysław Radwan, Józef Pietraszewski, Jan Kwiatkowski), ale także geolog, geograf i pedagog – Tadeusz Dybczyński, inżynierowie: Stanisław Wysocki i Bernard Krzyżkiewicz, dziennikarz – Wacław Śledziński oraz nauczyciel biologii i geografii w kilku radomskich liceach – Stanisław Bełzec. Zdaniem autorki przewodniki te miały na celu zapoznanie przeciętnego czytelnika, turysty lub gościa na Kielecczyźnie z jej historią oraz warunkami przyrodniczymi i fizjograficznymi, a ponadto uświadawiały na piękno regionu i uświadamiały potrzebę jego ochrony. Tekst zilustrowano zdjęciem portretowym z faksymile podpisu Aleksandra Janowskiego oraz skanami okładek przewodników napisanych przez Tadeusza Dybczyńskiego i Sylwestra Kowalczewskiego.

71. [Sto pięćdziesiąt] 150 lat szkoły im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy (1866-2016) / Anna Pobocha-Igniatowska. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 97-132.

Historia szkoły w Bilczy (gmina Morawica) jest opracowaniem monograficznym. Na podstawie materiałów źródłowych pochodzących z Archiwum Państwowego w Kielcach oraz dokumentacji zgromadzonej w szkole omówiono wybrane aspekty lokalnej pracy oświatowej w latach 1823-2016, szczególną uwagę zwracając na bazę lokalową oraz zatrudnioną tu kadrę nauczycielską. Po krótkim wstępie przedstawiono historię wsi, a następnie rozdziały: *Początki szkoły w Bilczy*, *Funkcjonowanie szkoły w latach 1866-1912*, *Wydatki gminne na szkołę w Bilczy w latach 1900-1910*, *Problemy związane z zakupem szkolnej ziemi*, *Szkolnictwo ludowe w okresie I wojny światowej*, *Funkcjonowanie szkoły w okresie I wojny światowej*, *Szkoła w Bilczy w dwudziestoleciu międzywojennym*, *Podział na obwoły szkolne*, *Majątek osady szkolnej*, *Szkoła w Bilczy w czasie II wojny światowej*, *Szkoła w latach powojennych*, *Decyzja o budowie drugiego budynku szkolnego*, *Organizacja szkoły w Bilczy w latach 1866-2016*, *Nowa szkoła i jej patron*. Jako uzupełnienie dodano trzy aneksy: *Nauczyciele pracujący w Bilczy w latach 1866-1965*, *Pełna lista nauczycieli pracujących w szkole w Bilczy w latach 1823-1826 i 1866-2016* (w tabelarycznym zestawieniu ujęto 145 nauczycieli), *Decyzja o remoncie budynku szkolnego*. Artykuł zawiera wcześniej nieznaną nauce fakty i unikatowe zdjęcia.

72. Szlachta powiatu ksiąskiego w czasach Zygmunta Augusta / Mariusz Lubczyński. – (Rozprawy i Materiały. Społeczeństwo, Historia, Kultura) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 117-146.

Artykuł jest pełną wersją referatu przygotowanego na konferencję naukową „Cywilizacja prowincji Rzeczypospolitej szlacheckiej”, która odbyła się w 2003 roku w Bydgoszczy (w materiałach pokonferencyjnych opublikowano jedynie fragment tekstu). Omówiono stan badań, a następnie szczegółowo, opierając się na księgach sądowych, przeanalizowano strukturę społeczno-majątkową szlachty w jakikolwiek sposób związanej z powiatem ksiąskim w latach 1548-1572. Podstawę źródłową stanowiły przede wszystkim księgi ziemskie ksiąskie i krakowskie oraz księgi grodzkie krakowskie. Charakterystyka geograficzna powiatu poprzedziła informacje o struk-

turze administracyjnej (lokalnej hierarchii) oraz mobilności, koligacjach, działalności inwestycyjnej, gospodarczej, publicznej i politycznej poszczególnych rodów i ich przedstawicieli.

73. Wiedza o świecie w Niemczech na progu czasów nowożytnych / Wojciech Iwańczak. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 151-162.

Omówiono zmiany, do jakich doszło pod wpływem odkryć geograficznych i rozwój gospodarczy wynikający z procesów zdobywania wiedzy o świecie przez społeczeństwa żyjące w Europie na przełomie średniowiecza i nowożytności. Autor wybrał Norymbergę, która była wówczas jednym z najważniejszych ośrodków Rzeszy, a nawet przez krótki czas jej stolicą. Miasto to rozwijało ożywiony handel i utrzymywało szerokie kontakty z całym światem, a co nie mniej ważne cieszyło się wielkim międzynarodowym prestiżem. Wszelkiego rodzaju podróże, wyprawy kupieckie, pielgrzymki i eskapady militarne wzbogacały wiedzę o krainach bliższych i dalszych. Silna gospodarczo Norymberga stała się także ważnym ośrodkiem kultury i nauki. Z Norymbergi pochodziło lub działało na jej terenie wiele wybitnych osobistości, spośród których przedstawiono Regiomontanusa, słynnego matematyka, Hieronima Münzera, lekarza, humanistę i podróżnika, Martina Behaima, legendarnego żeglarsza i wykonawcę najstarszego zachowanego globusa oraz Albrechta Dürera, grafika i malarza. Norymberga odegrała też ważną rolę w upowszechnianiu wiedzy o nowych odkryciach, bo to w tym centrum poligraficznym drukowano szczególnie wiele relacji ze świata. W artykule wspomniano, że w jednym z miejscowych wydawnictw ukazało się nawet najważniejsze dzieło Mikołaja Kopernika.

Materialy

74. „Nexus fraternus” szlachty sandomierskiej z 14 grudnia 1667 roku / Jacek Pielas. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 163-181.

Jest to wydanie tekstu źródłowego wraz z bogatym aparatem naukowym. Przedstawiono akt braterstwa (nexus fraternus) podpisany podczas sejmiku w Opatowie, a we wstępie autor scharakteryzował tło historyczne i zachowany oryginalny dokument. Podkreślił też, że choć temat był wcześniej historykom znany dzięki kopii sporządzonej przez Bolesława Ulanowskiego, to ponieważ zawierała ona pominięcia, błędy i nieścisłości w rozszyfrowaniu imion szlacheckich uzasadnioną i wartościową dla nauki jest niniejsza publikacja. Dokument opracowano zgodnie z wytycznymi aktualnie obowiązującej instrukcji wydawniczej dla źródeł nowożytnych.

Zob. też poz.: 2, 4, 22, 32, 35-38, 40-45, 48-49, 51-52, 64, 75-80, 82.

Księgoznawstwo

Artykuły

75. Autorzy jako wydawcy swych prac w Poznaniu w latach 1815-1914 / Artur Jazdon. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 25-40.

Artykuł rozpoczyna się od krótkiego przedstawienia tematyki w oparciu o wcześniej przeprowadzone podobne badania dotyczące rynku wydawniczego w Krakowie, Warszawie i Łodzi. Przeanalizowano edycje autorskie w układzie według zaborów oraz szczegółowo chronologicznym i tematycznym, wymieniając nazwiska twórców, tytuły ich dzieł, a także przypuszczalne motywacje tej działalności edytorskiej i zasięg czytelniczy. Z analizy wynika, że spośród ponad 11 tysięcy pozycji wydanych w Poznaniu pod pruskim panowaniem 600 zostało wydanych kosztem własnym autorów, ich bliskich lub tłumaczy. Z tego autor wysnuł wniosek, że publikacje te stanowiły niewielki procent wszystkich tytułów dostępnych na rynku wydawniczym w tamtych latach.

76. Drukarstwo w województwie kieleckim w latach 1945-1947 / Grażyna Gulińska. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 13-43.

Scharakteryzowano sytuację drukarstwa w latach powojennych na terenie ówczesnego województwa kieleckiego, uzupełniając na podstawie źródeł archiwalnych wcześniejsze dane badawcze na ten temat. Zostały omówione formy organizacyjno-prawne drukarni prywatnych, spółdzielczych i państwowych, w tym ich sprzęt typograficzny, personel oraz dorobek wydawniczy. Aneksy zawierają odpisy dokumentów dotyczących Inwalidzkiej Spółdzielni Pracy w Kielcach i Drukarni St. Misztala w Kielcach.

77. Księgarstwo spółdzielcze w Polsce – przyczynek do badań bibliologicznych na przykładzie działalności Spółdzielni Księgarskiej „Ognisko” w Opocznie / Grażyna Gulińska. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 81-96.

Prezentowano działalność Opoczyńskiej Spółdzielni Księgarskiej w latach 1922-1949. Poddano analizie stan organizacyjny i finansowy Spółdzielni wraz z wielkością obrotów handlowych oraz omówiono ofertę wydawniczą edytorów prywatnych, spółdzielczych i państwowych, z którymi w latach 1945-1946 placówka współpracowała.

78. Księgarstwo spółdzielcze w województwie kieleckim w latach 1945-1949 / Grażyna Gulińska. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2015, t. 3, s. 143-162.

Omówiono księgarnie spółdzielcze i ich funkcjonowanie ze szczególną uwagą skierowaną na zmiany organizacyjno-prawne, kadrowe, finansowe, oświatowo-kulturalne. Podkreślono rolę charakteryzowanych placówek w zakresie upowszechniania czytelnictwa, bo prowadzona przez nie działalność nie ograniczała się do sprzedaży materiałów papierniczych oraz podręczników szkolnych, ale również obejmowała literaturę piękną, fachową i prasę. Podkreślono, że działania takie miały wpływ na proces likwidacji analfabetyzmu i podniesienie poziomu edukacji społeczeństwa w trudnych latach powojennych.

79. Kultura książki w Kielcach po 1945 roku / Grażyna Gulińska. – (Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Streszcz. ang. // RBU. – 2013, t. 1, s. 41-59.

Prezentowano problematykę organizacyjno-prawną, finansową i kadrową lokalnych instytucji związanych z produkcją i kolportażem książek w latach 1945-2010. Dzię-

ki analizie zgromadzonych materiałów, zarówno archiwalnych z lat 1945-1950, jak i drukowanych, możliwe było określenie społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych uwarunkowań wpływających na działalność drukarzy, księgarzy i bibliotek po II wojnie światowej aż do współczesności.

- 80.** Polskojęzyczna książka do nauki zegarmistrzostwa jako problem badawczy / Joanna Nowak. – (Rozprawy i Materiały. Biblioteka, Książka, Czytelnictwo) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 63-99.

Jest to część obszernego opracowania, które zostało przygotowane na konferencję „Przestrzeń informacyjna książki”, zorganizowaną przez Katedrę Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego w 2008 roku. Ze względu na określony limit objętości w materiałach pokonferencyjnych opublikowano artykuł pt. *Informacja internetowa o polskich książkach zegarmistrzowskich. Wstęp do badań*, zaś tutaj krótko przedstawiono historię zegarów i rzemiosła, które zajmuje się ich konstrukcją i naprawą oraz systematykę polskiego rynku wydawniczego po II wojnie światowej, wydzielając kilkanaście tematycznie związanych z zagadnieniem grup formalnych (w artykule omówiono jedną z nich). W części *Rozwój i znaczenie literatury zegarmistrzowskiej w Polsce* dano zarys stanu badań oraz wymieniono rodzaje książek tworzonych i adresowanych do określonej grupy zawodowej wraz z prezentacją ich historii w kolejności: *Podręczniki, Skrypty, Słowniki i Informatory. Charakterystyka jakościowa i ilościowa książki zegarmistrzowskiej* zawiera omówienie genezy i celów opracowań, ich autorów i tytułatury, dziejów wydań oraz aparatu pomocniczego i szaty graficznej. Do analizy dodano *Kilka uwag o zasobach bibliotecznych i rynku książki*, a także podsumowujące stwierdzenie o niesłabnącym zainteresowaniu książkami do nauki rzemiosła we współczesnym społeczeństwie.

Komunikaty

- 81.** Notatka o Suplemencie III do „Słownika pracowników książki polskiej” i planowanym Suplemencie IV / Hanna Tadeusiewicz. – (Z Życia Biblioteki) // RBU. – 2013, t. 1, s. 321-322.

Prezentowano inicjatywę wydawniczą podjętą w latach 60. XX wieku i nadal kontynuowaną w Łodzi przez uniwersytecki ośrodek kształcenia bibliotekoznawców, bibliotekarzy i specjalistów informacji naukowej. Krótkie omówienie zawartości tomu dopełniono apelem redakcji o nadsyłanie biogramów zasłużonych ludzi książki, których już zamknięty dorobek warto uchronić od zapomnienia.

Zob. też poz.: 3, 20, 50, 61, 70.

Kulturoznawstwo

Artykuły

- 82.** Lokalizacja i reklama kawiarni w największych miastach województwa kieleckiego w okresie międzywojennym / Ilona Religa. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. – II. // RBU. – 2015, t. 3, s. 129-141.

Krótko przedstawiono stan badań na temat historii i funkcji kawiarni w społeczeństwie polskim oraz najważniejsze informacje o województwie kieleckim w latach

1919-1939 i funkcjonujących tu lokalach. Szczegółowa charakterystyka objęła nazewnictwo, lokalizację, właścicieli (ich pozycję majątkową, rodzaje i jakość inwestycji, ale także wyznanie religijne). Podkreślono duże znaczenie propagujących tę działalność biznesowo-kulturalną doniesień prasowych i systematyczne publikowanych reklam, m.in. na łamach „Gazety Kieleckiej”, „Gońca Częstochowskiego”, „Ziemi Radomskiej”.

- 83.** „Mury bez krat” : powstanie i pierwszy okres działalności Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej w dawnym więzieniu kieleckim / Marek Maciągowski. – (Społeczeństwo, Historia, Kultura). – Streszcz. ang. – Il. // RBU. – 2014, t. 2, s. 179-193.

W artykule omówiono działalność Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej, który powstał w maju 2011 roku, a dla publiczności oficjalnie został otwarty 22 czerwca 2012 roku. W krótkim czasie placówka, zlokalizowana w centrum Kielc i mieszcząca się w wyremontowanym budynku powięziennym, rozpoczęła pod kierownictwem autora prace integrujące (szczególnie młodzież szkolną) wokół historii Regionu Świętokrzyskiego, jego teraźniejszości i przyszłości. Wykorzystuje się w tym celu najnowocześniejsze technologie multimedialne, a także grupy rekonstrukcyjne, co pozwala na odtwarzanie wydarzeń historycznych, które miały kiedyś miejsce (nauka poprzez zabawę). Przedstawiono założenia ekspozycji stałej, dwuletnią działalność oświatową (w tym spis tzw. ścieżek edukacyjnych, lekcji i warsztatów historycznych), opracowane konkursy, gry, wystawy czasowe i inscenizacje miejskie. Do tekstu dodano kilka zdjęć dokumentacyjnych.

- 84.** Społecznościowe portale internetowe promujące czytelnictwo / Katarzyna Król. – (Rozprawy i Materiały. Biblioteka, Książka, Czytelnictwo). – Il. // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 101-116.

Po pozytywnej ocenie współistnienia mediów elektronicznych i drukowanych książek zwrócono uwagę na dynamiczny rozwój portali internetowych zrzeszających miłośników książki, aktywnych czytelników. Do szczegółowej prezentacji autorka wybrała trzy wortalne, które jej zdaniem odznaczają się największą liczbą zarejestrowanych, aktywnych użytkowników oraz ogromną różnorodnością proponowanych funkcji. Kolejne części artykułu zatytułowano: *podaj.net*, *Serwis rekomendujący książki Biblionetka.pl* i *Społeczność czytelników książek webook.pl*. Na zakończenie przedstawiono aktualne wyniki badań, które wskazują, że Internet nie tylko nie zagroził książce, ale stworzył nowe możliwości propagowania czytelnictwa.

Recenzje

- 85.** „Bibliografia Świętokrzyskiego Parku Narodowego za lata 2010-2014”, oprac. Joanna Nowak, wstęp Stanisław Huruk, Świętokrzyski Park Narodowy, Kielce – Bodzentyn 2015, ss. 204 / Jolanta Dybała. – (Recenzje). – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 309-315.

Uzasadnienie potrzeby ochrony przyrody i informacja o parkach narodowych jest wstępem do przedstawienia historii (m.in. informacja o autorce, spis poprzednio wydanych tomów) i zawartości (układ, aparat pomocniczy) recenzowanej publikacji. Oceniono ją pozytywnie wraz z wyrażeniem nadziei na kontynuację opracowania.

- 86.** O chronozofii, czasie i zegarach w syntetycznej prezentacji dwóch monografii z 2015 roku / Joanna Nowak. – (Recenzje). – Il. – Zawiera rec. książek: Monika Bator, Małgorzata Krzysztofik, Zbigniew Trzaskowski (red.), *Kategorie kultury : czas*, Kielce 2015 ; Zbigniew Chojnowski, Beata Kurządkowska, Anna Rzymska (red. nauk.), *„W rytmie zegara...” : wokół zagadnień chronozoficznych*, Olsztyn 2015 // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 299-307.

Artykuł recenzyjny rozpoczęto od zwrócenia uwagi na interdyscyplinarność zagadnienia pomiaru czasu oraz przedstawiono pojęcie i zakres chronozofii. Wyliczono poświęcone jej konferencje naukowe i branżowe, które zostały zorganizowane w ostatnim półwieczu w Polsce i na świecie. Podano więcej informacji na temat sesji w Olsztynie i w Kielcach, których pokłosiem są dwie monografie. Do analizy formalnej, charakteryzującej te książki, dodano informację o autorach i poruszonych szczegółowych zagadnieniach. Na koniec pochwalono digitalizację jednej z omówionych publikacji.

Zob. też poz.: 32-33, 39, 46-47, 88.

Prasoznawstwo i medioznawstwo

Artykuły

- 87.** Dziennikarstwo oparte na bazie danych w polskich mediach (wprowadzenie do problematyki) / Adam Jachimeczyk. – (Artykuły). – Streszcz. pol., ang. // RBU. – 2015, t. 3, s. 163-172.

Zwrócono uwagę na to, że nowoczesne technologie komputerowe i ogromna ilość ogólnie dostępnych w Internecie różnego rodzaju danych sprzyja rozwijaniu nowych form wypowiedzi dziennikarskiej. Coraz częściej mówi się o nowej formie uprawiania dziennikarstwa – dziennikarstwie danych (dziennikarstwie opartym na bazie danych). Polega ono na gromadzeniu informacji w komputerowych bazach danych i publikowaniu ich w Internecie. Taka forma dystrybucji informacji ułatwia samodzielne odkrywanie faktów i zjawisk, a tym samym przyciąga uwagę czytelnika, który wchodzi w określoną interakcję z bazą danych i zostaje aktywnym eksploratorem nowych interesujących go informacji. W artykule przedstawiono przykłady zastosowania form bazodanowych w polskich mediach, a także różne rodzaje baz danych, sposoby ich przeszukiwania i prezentacji informacji. Według autora artykułu, popularność tej formy prezentacji informacji wynika z dużej ilości publicznie dostępnych danych, szerokiej dostępności aplikacji komputerowych ułatwiających udostępnianie informacji na WWW oraz atrakcyjnej dla czytelnika formy przekazu.

- 88.** Kreowany model kobiecości na łamach czasopisma „Uroda” po 1989 r. / Karolina Wicha. – (Rozprawy i Materiały. Społeczeństwo, Historia, Kultura) // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 203-221.

We wstępie napisano kilka zdań o historii polskiej prasy, adresowanej do kobiet, a następnie przedstawiono „Urodę” wraz z informacją, że jej charakterystykę ograniczono do lat 1989-2003. Analizę treściową dopełniono wyliczeniami statystycznymi uzyskanymi z ankiet i opracowano wydzielając części: *Czytelnicy „Urody”*, *Boha-*

terki artykułów, Ideologia – utopia – mit. W zakończeniu zwrócono uwagę na pewne rozbieżności ideowo-formalne, ale czasopismo oceniono pozytywnie.

Materialy

89. „Medical Studies”/„Studia Medyczne” w latach 2003-2016 : prezentacja i bibliografia zawartości kwartalnika afiliowanego przez Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach / Joanna Nowak. – (Źródła i Materiały). – Streszcz. pol., ang. – Il. // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 181-280. Historia pierwszego, wydawanego w Kielcach, naukowego czasopisma medycznego obejmuje dorobek zespołu twórców, który uznano za warty przedstawienia. Z podsumowania najważniejszych informacji statystycznych wynika, że w latach 2003-2016 opublikowano 44 numery (najpierw roczne, po zmianie częstotliwości – zeszyty kwartalne), a w nich około 600 artykułów, pisanych przez autorów będących pracownikami UJK, ale też nie związanych z Uczelnią a pochodzących z Kielc, z regionu świętokrzyskiego, z innych miast Polski oraz z zagranicy. Ważne jest podkreślenie transformacji, której podlegały „Studia Medyczne” – z lokalnego wydawnictwa ciągłego w stosunkowo krótkim czasie przeistoczyły się w angielskojęzyczny periodyk o aspiracjach współtworzenia zasobów specjalistycznej wiedzy w skali globalnej. Obraz ważniejszych zmian oraz zasięgu i zakresu tematycznego uzyskano ujmując tę prezentację w schemat, który zawiera następujące części: *Metryka czasopisma, Forma wydawnicza i dostęp, Bazy i katalogi indeksujące (w wyborze – wg stanu na 31.12.2016) w dwóch grupach: czasopismo i artykuły, Punktacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wskaźnik Index Copernicus, Kierownictwo naukowe* – informacje o redaktorach naczelnych, *Kalendarium* – redakcyjne i wydawnicze zmiany w 14-letnim procesie edycyjnym, *Publikacje o czasopiśmie, Bibliografia zawartości* – w układzie dziesiętnym, w obrębie działów alfabetycznym według nazwiska pierwszego autora i z graficznym wyróżnieniem roku publikacji, *Indeks autorski* obejmujący wszystkich współautorów, *Wykaz skrótów, Postscriptum* – uzasadnienie i konstrukcja bibliografii, *Ilustracje*.

Wstępy

90. Od Redakcji / Henryk Suchojad // RB UJK. – 2009, [t.] 1, s. 7-8.
Po krótkim uzasadnieniu i przedstawieniu okoliczności podjęcia dodatkowej inicjatywy w BG UJK, omówiona została zawartość tego tomu. Parę słów poświęcono każdemu spośród dziesięciu artykułów, podając autora i tematykę opracowania oraz zwrócono uwagę, że część podstawową dopełniły wspomnienia, biogramy i zdjęcia. Jest to istotna informacja, bo publikację wydano z okazji 40. rocznicy powstania Biblioteki. Chwaląc rezultat autor zwrócił uwagę na trudności w dostępie do źródeł i potrzebę prowadzenia dalszych badań, których rezultatem byłaby kompletna monografia. Wstęp zakończyło podziękowanie skierowane do osób zaangażowanych w prace redakcyjne i wydawnicze.
91. Od Redakcji / Henryk Suchojad // RB UJK. – 2010, [t.] 2, s. 7-8.
Poinformowano, że ten tom składa się z trzech bloków tematycznych: pierwszy zawiera teksty poświęcone bibliotekom, książce i czytelnictwu, drugi dotyczy problemów społeczno-kulturowych w ujęciu historycznym, trzeci ma charakter sprawozdawczy i zamieszczono w nim informacje o BG UJK. Krótko przedstawiono autorów

i tematykę ich artykułów, a na koniec wyrażono nadzieję, że czasopismo będzie dobrze przyjęte w środowisku naukowym, co zapewni mu szansę na kontynuację.

92. Od redakcji // RBU. – 2013, t. 1, s. 9-10.

Dedykacja, rozpoczynająca nową edycję czasopisma, została poświęcona redaktorowi naczelnemu RB UJK i RBU, dr. Henrykowi Suchojadowi w 65. rocznicę urodzin. Następnie zamieszczono opis zawartości tego tomu, który składa się trzech bloków tematycznych: *Biblioteka, książka, czytelnictwo, Społeczeństwo, historia, kultura* oraz *Z życia Biblioteki*.

93. Od redakcji // RBU. – 2014, t. 2, s. 9-10.

Poinformowano, że periodyk jest kontynuacją wydawanego w latach 2009-2010 RB UJK, a dwuletnia przerwa w edycji wynikała z prac przy zagospodarowaniu nowej siedziby Biblioteki. Komunikat o poszerzeniu składu Rady Naukowej (dzięki przyjęciu zaproszenia przez dwoje uczonych reprezentujących zagraniczne uczelnie) poprzedziła wyrażenie nadziei na dalszy pomyślny rozwój czasopisma. Ponadto zasygnalizowano drobną zmianę w układzie bloków tematycznych i szczegółowo omówiono zawartość tego tomu.

94. Od redakcji // RBU. – 2015, t. 3, s. 9-10.

Odnotowano kolejną zmianę w układzie czasopisma, a następnie w formie opisowej zaprezentowano spis treści tomu, wymieniając autorów, tytuły i tematykę publikacji, które zostały przyjęte do druku.

95. Od redakcji // RBU. – 2017, t. 4-5, s. 9-10.

Omówiono zawartość tomu, w kolejności przedstawiając autorów i tytuły ich publikacji, w tym artykułów, opracowań źródłowych, sprawozdań i recenzji.

Zob. też poz.: 45, 82.

Indeks osobowy

Adamczyk Zdzisław Jerzy 20

Anders Władysław 67

Au Juliusz 45

Bator Monika 86

Behaim Martin 73

Bełzec Stanisław 70

Biały Halina 45

Biegański Władysław 48

Chojnowski Zbigniew 86

Czachowski Dionizy 44

Czapiewski Edward 37

Domańska-Nogajczyk Maria 38, 41, 60

Drażyk Jolanta 9, 12, 17, 22-25, 32-33, 36, 42-43, 50

Drzewiecki Marcin 5

Dunin-Mieczyński Adam Szczepan Jan 45
Dürer Albrecht 73
Dybała Jolanta 7, 26, 47, 85
Dybczyński Tadeusz 70
Fras-Mirowska Urszula 8, 10
Freud Zygmunt 39
Gabrusiewicz Halina 56
Gabrys Karolina zob. Wicha Karolina
Gierowscy, rodzina 43
Gierowski Włodzimierz 36, 42-43
Górecka-Lasota Maria 53
Gruszczyńska Zofia 63
Grycz Józef 14
Grzywna Monika 2
Gulińska Grażyna 25, 76-79
Helis Klementyna 12, 27, 30
Herbst Stanisław 69
Huruk Stanisław 85
Igniatowska Anna Pobocha- zob. Pobocha-Igniatowska Anna
Iwańczak Wojciech 73
Jachimczyk Adam 87
Jadach Jan 4
Jan Chryzostom, biskup 47
Janowski Aleksander 70
Jazdon Artur 75
Karłowicz-Piotrowska Romana 60
Kilarska Zofia 14, 19
Kondek Stanisław 61
Konopczyński Władysław 69
Kopernik Mikołaj 73
Kowalczewski Sylwester 70
Kowalski Tadeusz Wierusz zob. Wierusz-Kowalski Tadeusz
Kraszewski Józef Ignacy 37
Król Katarzyna 84
Krzysztofik Małgorzata 86
Krzyżkiewicz Bernard 70
Kukiel Marian 69
Kurządkowska Beata 86

- Kwiatkowski Jan 70
Lameński Lechosław 46
Laskowski Otton 69
Lasota Maria Górecka- zob. Górecka-Lasota Maria
Leśniowski Stanisław 45
Loeffler-Mazur Joanna 54-56, 58-59, 62-63
Lubczyńska Aleksandra 70
Lubczyński Mariusz 72
Lutosławski Jan 45
Łagan Hanna Wójcik- zob. Wójcik-Łagan Hanna
Łojek Krzysztof 59
Maciągowski Marek 83
Maroń Jerzy 69
Massalski Edmund 70
Mazur Joanna Loeffler- zob. Loeffler-Mazur Joanna
Mieczyński Adam Szczepan Jan Dunin- zob. Dunin-Mieczyński Adam Szczepan Jan
Mirowska Urszula Franas- zob. Franas-Mirowska Urszula
Miształ St. 76
Molendowska Magdalena 11, 18
Münzer Hieronim 73
Nogajczyk Maria Domańska- zob. Domańska-Nogajczyk Maria
Nowak Joanna 6, 21, 23, 34, 51, 61, 80, 85-86, 89
Okęcki Stanisław 69
Oleszek Barbara 54
Pastuszka Stefan Józef 67
Patkowski Aleksander 70
Paweł, święty 47
Pawłowski Mirosław 46
Pielas Jacek 74
Pietraszewski Józef 70
Plech Anna 53
Pobocha-Igniatowska Anna 71
Prokop Krzysztof R. 35, 40
Przeniosło Małgorzata 64
Radwan Mieczysław 70
Regiomontanus Johannes 73
Religa Ilona 82
Rogozińska Agnieszka 3

Różański Marceli 45
Rutkowska Juliana 58
Rutkowski Mirosław 58
Ryczel Genowefa (Ewa) 55
Rzyska Anna 86
Sawicki Adolf 41
Sawicki Jan Stella- zob. Stella-Sawicki Jan
Sobieski Wacław 69
Stella-Sawicki Jan 38, 41
Suchojad Henryk 13, 15, 28, 31, 44, 51, 90-92
Szląpek Ewa 20
Śledziński Wacław 70
Święcicki Jan 45
Tadeusiewicz Hanna 48, 81
Tkacz Aneta 31
Tkaczyński Jan Wiktor 64
Tokarz Wacław 69
Trylski Aleksander 45
Trzaskowski Zbigniew 39, 86
Ulanowski Bolesław 74
Wicha Karolina 1, 16, 29, 88
Wierusz-Kowalski Tadeusz 45
Wierzchowska Krystyna 27, 57
Wilczyński Władysław 45
Woliński Janusz 69
Wójcik Mirosław 49, 52
Wójcik Tomasz 65-66
Wójcik Wiesława 49
Wójcik-Łagan Hanna 68
Wroński Stanisław 45
Zawistowski Lucjan 49
Zegadłowicz Emil 49, 50, 52
Zygmunt August, król Polski 72
Żechowska Marianna 50
Żechowski Stefan 50
Żeromski Stefan 20

Wykaz skrótów

AŚ – Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego w Kielcach

BG – Biblioteka Główna

BU – Biblioteka Uniwersytecka

RB UJK – „Rocznik Biblioteki UJK”

RBU – „Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej”

UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

WSN – Wyższa Szkoła Nauczycielska w Kielcach

WSP – Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Jana Kochanowskiego w Kielcach

Data zgłoszenia tekstu: 02.10.2025

Data akceptacji tekstu: 08.10.2025

